

Pertunmaan kunta
Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus 2024

Pertunmaan kunta
Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus 2024

Sisällysluettelo

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

1	Tarkastuslautakunta	1
	1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät.....	1
	1.2. Lautakunnan kokoonpano ja tilintarkastus	2
	1.3. Esteellisyydet.....	2
	1.4. Arvioinnin toteuttaminen.....	2
2	Vuoden 2023 arviointikertomuksen huomioiden käsittely	3
3	Kunnan talous	7
	3.1. Kunnan talouden tunnuslukuja	7
	3.2. Valtionosuudet, verotulot, toimintatulot ja toimintakulut	9
4	Kunnan palvelutuotannon nettokustannuksia vuonna 2023	13
5	Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen v. 2024	13
6	Investoinnit	16
7	Henkilöstömenot	16
8	Riskien hallinta ja sisäinen valvonta	16
9	Konserni	17
10	Kuntastrategian toteutuminen sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	18
11	Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	19
12	Väestö	20
13	Työllisyys	21
14	Henkilöstö	21
15	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	22
16	Tarkastuslautakunnan tutustumiskäyntien kohteet	24
	16.1. Tutustumiskäyntien huomioita	24
17	Tarkastuslautakunnan huomiot	26
	17.1. Hallinto-talousoasto	26
	17.2. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta.....	26
	17.3. Tekninen lautakunta	27
	17.4. Muut huomiot.....	28
18	Kuntaliitos	30
19	Kunnanhallitukselta pyydettävät lausunnot huomioihin	30
	Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle ja allekirjoitukset.....	32

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Eletään aikaa 01.01.2025, niin silloin lähes 100-vuotiaasta Pertunmaan kuntaa ei enää ole, se on liitetty Mäntyharjun kuntaan. Mäntyharjun väkiluku on nyt n. 7000 asukasta.

Pertunmaan kunnan taloudelliset vaikeudet ovat lähtöisin jo pidemmältä ajalta. Essoten kustannusten hillitön nousu niin meillä kuin muissakin Essoten alueen kunnissa. Lopullinen isku tuli kun valtionosuuksia jouduttiin maksamaan valtiolle takaisin 2023 145 000 € ja 2024 550 000 €.

SSS sähkön osakkeita ei saatu kaupaksi. 700 osakkeesta myytiin 140 osaketta.

Kunta ei ole pystynyt investoimaan lähivuosina.

Kunnan väkiluku on ollut edelleen laskeva, v. 2024 oli 1527 asukasta ja väestörakenne on vanhusvoittoinen.

Jotain positiivista:

Valtioneuvosto päätti 5,5 milj. euron yhdistymisavustuksesta.

Pitkäaikaista lainaa on lyhennetty suunnitelman mukaisesti.

Vapaaehtoisten ja yhdistysten avulla ollaan saatu järjestettyä erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia.

Kesämökkejä on 1722. Pertun tori on toiminut jo 7 vuotta ja on maakunnan kuulu.

Kiinteistötulot ovat kasvaneet.

Hyvä yhtenäiskoulu ja samassa rakennuksessa kirjasto.

Kuortti on yksi uuden kunnan merkittävä elinvoimaa vahvistava alue.

Kuortin alueelle on tulossa aurinkovoimala, jonka teho on 8 MVA, 14 ha alueelle ja vuokra-aika on 40 v + 5 v optio sekä akkuvarasto on tulossa.

Yhdistyneen Mäntyharjun kunnan Pertunmaan työntekijät kokevat jääneensä ilman perehdyttämistä ja koulutusta asioihin, on paljon uusia käytäntöjä.

Pertunmaan alueelle toivotaan jotain hyvää jota yhteenliittyminen on tuonut yhteiseen Mäntyharjun kuntaan.

Yhdessä tehden uuden Mäntyharjun kunnan hyväksi.

Kiitos kaikille yhteistyötä tehneille.

Raili Toivonen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1 Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kunta konsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saat-taa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitmiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle määräaikaan mennessä lausunnon toimenpiteistä, joita tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan pyytänyt.

Ne seikat, että lainsäätjä on määritellyt tarkastuslautakunnan vaalilautakuntien ohella kunnan ainoaksi pakolliseksi lautakunnaksi ja että kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksistä hallintosääntöä ja lautakunnan omaa talousarvioita koskevissa asioissa ainoastaan poikkeuksena pääsäännöstä, kuvastavat selvästi lautakunnan itsenäistä roolia. Lautakunta on lisäksi epäpoliittinen huolimatta siitä, että vaaleilla valittu kunnanvaltuusto on lautakunnan asettanut. Kunnan poliittiset päätökset tehdään toisaalla ja lautakunnan tehtävä onkin lähinnä arvioida päätösten toteutumista.

Kuntalain 84 §:n mukaan kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tarkastuslautakunta on pyytänyt Kuntalain 84 §:n tarkoittamilta henkilöiltä sidonnaisuusilmoitukset. Sidonnaisuudet on annettu kunnanvaltuustolle tiedoksi ja sidonnaisuusrekisteri on julkaistu kunnan verkkosivuilla.

1.2. Lautakunnan kokoonpano ja tilintarkastus

Pertunmaan kunnan ulkoisesta tarkastuksesta huolehtivat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Tarkastuslautakunta

Varsinainen jäsen

Raili Toivonen, puheenjohtaja

Markku Pöyry, varapuheenjohtaja

Outi Kangasniemi-Lehrbäck

Jouko Lehtonen

Aaro Nevala

varajäsen

Pirjo Kallio

Latif Hajikhan

Emmi Mattila

Jari-Pekka Volanen

Annika Nevala

Tarkastuslautakunnan esityksestä kunnanvaltuusto on valinnut 13.11.2023 § 38 vuosien 2024–2027 hallinnon ja talouden tarkastusyhteisöksi BDO Auditor Oy:n, jonka nimeämänä vastuullisena tilintarkastajana on toiminut 1.1.2024 lukien JHT, HT **Lilja Koskelo** ja tarkastajana **Eija Susitaival**. Lilja Koskelo on toiminut myös Koy Pertunmetsän vastuullisena tilintarkastajana. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri osallistuivat 21.3.2024 etäkoulutuksena FCG:n järjestämään tarkastuslautakuntien koulutukseen.

1.3. Esteellisyydet

Luottamushenkilöiden esteellisyydestä säädetään kuntalain 97 §:ssä. Sen mukaan lautakunnan jäsenten esteellisyydestä on voimassa se, mitä hallintolain 27 - 30 §:ssä säädetään. Tarkastuslautakunnan jäsen on esteellinen sen toimialan, lautakunnan tai konserniyhteisön arviointiin, jonka toimitelmissä hän on jäsenenä tai varajäsenenä tai johon hän on työ- tai virkasuhteessa.

Tarkastuslautakunta on todennut seuraavat esteellisyydet:

Jouko Lehtonen

Teknisen lautakunnan ja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsen

Aaro Nevala

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsen

Markku Pöyry

Teknisen lautakunnan ja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan varajäsen

Edellä mainitut jäsenet eivät ole osallistuneet niiden lautakuntien arviointiin, joiden jäseniä ovat.

1.4. Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta kokoontui seitsemän kertaa. Käsiteltyjä asioita oli 47 pykälää.

Tarkastuslautakunta on suorittanut pääosin tarkastuksen valtuustokaudelle 2021–2024 laaditun arviointisuunnitelman vuoden 2024 työohjelman mukaisesti.

Arviointikertomusta laatiessaan tarkastuslautakunta on perehtynyt kunnanhallituksen valmistelemaan tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen vuodelta 2024, kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien vuoden 2024 pöytäkirjoihin, talousarvioon vuodelle 2024 sekä henkilöstökertomukseen vuodelta 2024.

Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan seuraavia kunnan viranhaltijoita ja luottamus-
henkilöitä:

Kunnanjohtaja *Leena Ruotsalainen*
Sivistystoimenjohtaja-rehtori *Sari Mäkeläinen*
Tekninen johtaja-rakennustarkastaja *Jouni Huusari*
Kunnanhallituksen puheenjohtaja *Jari Liukkonen*
Toimistos sihteeri, työsuojeluvaltuutettu *Sari Latvanen*
Koy Pertunmetsän isännöitsijä *Jukka Asikainen*
Hallinto- ja talousjohtaja *Tuomo Penttinen*

2 Vuoden 2023 arviointikertomuksen huomioiden käsittely

Kunnanvaltuusto on 17.6.2024 § 25 käsitellyt vuoden 2023 arviointikertomuksen ja velvoittanut kunnanhallituksen antamaan valtuustolle selvityksensä lokakuu 2024 loppuun mennessä seikoista, joihin arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota.

Kunnanhallitus on 7.10.2024 § 67 päättänyt antaa seuraavan selvityksensä arviointikertomuksen huomioihin.

Tarkastuslautakunnan esittämä toimenpide/kysymys	Toimenpiteen toteuttamissuunnitelma/vastaus kysymykseen	Toteuma
Miksi työsuojelutoimikunta ei ole kokoontunut moneen vuoteen (pl. työsuojeluvaalikokous)?	Työsuojelutoimikunta on resurssien vähyyden vuoksi yhdistetty kunnan työryhmään. Työsuojeluvaltuutetut Sari Latvanen ja Anne Rautio ovat osallistuneet kunnan työryhmän työskentelyyn. Ryhmä on kokoontunut vuonna 2023 viisi kertaa. Ryhmä huolehtii henkilöstön yhteisistä tapahtumista kuten liikunnasta, aamiaisista, tilaisuuksista ja jouluna järjestettävästä yhteisestä ruokailusta. Ryhmässä on jäseniä kaikista työyhteisöistä. Tapaamisissa käydään läpi työyhteisöjen tilannetta. Tarvittaessa työsuojeluun liittyvissä kysymyksissä on järjestetty työyksiköille tai yksittäiselle työntekijälle erilliset tapaamiset. Riippuen tilanteesta asioiden käsittelyyn osallistuvat asianosaiset työsuojeluvaltuutetut, työsuojelupäällikkö, yksikön esimies ja työterveyshuolto.	Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on huolehtia työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta annetun lain (44/2006) mukaisesta työsuojeluyhteistoiminnasta työnantajan ja työntekijöiden välillä. Työryhmä ei voi toimia työsuojelutoimikuntana. Työryhmä toimii lähinnä henkilöstön työkykyä ylläpitävän toiminnan suunnittelijana eikä sillä ole päätösvaltaa. Työsuojelutoimikunta on alkanut kokoontua. Toimikunta kokoontunut v. 2024 kaksi kertaa ja on kokoontunut v. 2025 myös kaksi kertaa.
Miksi hyvinvointikertomusta ei ole laadittu eikä hyvinvointisuunnitelmaa päivitetty?	Viimeisin laaja hyvinvointikertomus on hyväksytty edelliseltä valtuustokaudelta 2017–2021. Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun kokonaisuudessaan ei ole enää riittänyt henkilöstöresurssia. Hyvinvointisuunnitelman sisällöllisiä asioita on liitetty talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan kunakin vuonna. Osaltaan tilanteeseen on vaikuttanut sotealueiden muutoksiin ja hyvinvointialueiden valmisteluun. Tietylnainen epäselvyys yhdysohjeista ja rooleista on heijastunut siihen, ettei erillistä hyvinvointisuunnitelmaa ole laadittu. Lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin liittyvät asiat ovat olleet säännöllisesti esillä ja erilaisia toimenpiteitä on toteutettu tilanteen mukaan. Kunnassa toimii erittäin hyvin Las-	Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on yksi kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kunnat ottamaan terveyden ja hyvinvoinnin huomioon kunnan kaikissa toiminnoissa ja päätöksenteossa. Lisäksi lain 12 §:n mukaan kunnan on seurattava asukaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnassa asetettuja tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Valtuustokausittain laadittavan laajan hyvinvointikertomuksen lisäksi valtuustolle on raportoitava vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä tehdyistä toimenpiteistä.

	ten, lapsiperheiden ja nuorten Lape-ryhmä. Ryhmässä on Eloisan perhekeskuksen ja lastensuojelun ammattilaiset kuten kuraattori, terveydenhoitaja ja sosiaalityöntekijät, yhtenäiskoulun, varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön edustajat sekä seurakunnan, 4H:n ja vanhempien edustus.	Hyvinvointikertomuksessa ja –suunnitelmassa on käsitellään siis koko kunnan kaikkia väestöryhmiä. Kunnanhallituksen päätöksen 11.6.2012 § 115 mukaan Pertunmaan kunnan hyvinvointityöryhmä vastaa hyvinvointikertomuksen laadinnasta ja kertomuksessa esitettyjen toimenpiteiden jalkauttamisesta. Hyvinvointityöryhmän kokoonpanoa ei ole päivitetty. Hyvinvointityöryhmänä toimii kunnan johtoryhmä. Hyvinvointityöryhmän jäsenet ovat kunnanjohtaja Leena Ruotsalainen (pj.) sivistystoimenjohtaja-rehtori Sari Mäkeläinen, tekninen johtaja-rakennustarkastaja Jouni Huusari, vs. vapaa-aikasihteeri Sami Paavilainen, toimistosihteeri Salla Hutri, päiväkodin johtaja Anna-Liisa Lehtinen ja ruokapalvelupäällikkö Marja-Leena Ollikainen. Essoten nimeämänä edustajana toimii ryhmässä hyvinvointikoordinaattori Eeva Häkkinen. Työryhmän sihteerin tehtävät on siirretty vuoden 2022 alusta hallinto- ja palkkasihteeriltä ict-asiantuntijalle. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan hyvinvointityöryhmän henkilöstöresurssi on ollut riittävä hyvinvointisuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen laadintaan. Työryhmällä on myös ollut mahdollisuus kutsua mukaan ulkopuolisia asiantuntijoita esim. kolmannelta sektorilta.
Omakohtaisiin kokemuksiin perustuen tarkastuslautakunta suosittaa ilmanvaihdon tutkimusta Kuuttilassa.	Kuuttilan ilmanvaihtoa on tutkittu ja korjattu kevään ja kesän 2024 aikana.	
Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta selvittämään varhaiskasvatuksen henkilöstötilanteen vakiinnuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja keinot.	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on käsitellyt varhaiskasvatuksen kokonaistilannetta lähes joka kokouksessa. Kunnanhallitukselle on selvitetty useaan kertaan varhaiskasvatuksen haastavasta tilanteesta. Varhaiskasvatuksessa, Keinulassa ja Kuuttilassa työyhteisössä on tilannetta käsitelty sivistysjohtaja-rehtorin Sari Mäkeläisen ja va. päiväkodin johtajan Minna Orpanan toimesta. Lisäksi työterveyshuolto on ollut mukana työyhteisöjen tapamisissa. Keskeinen ongelma on koulutetun henkilökunnan saatavuudessa. Vuoden aikana on useita varhaiskasvatuksen paikkoja ollut haussa. Valitettavasti koulutettuja työntekijöitä ei ole saatu. Varhaiskasvatuksen tehtävissä on lukuisia määräaikaaisia, joiden vakiinaistaminen ei ole ollut mahdollista varhaiskasvatuslain määrittämän koulutuksen ja pätevyyden puuttuessa. Määräaikaaisia työntekijöitä on ollut enemmän kuin laki vaatii, mikä kertoo varhaiskasvatuksen haastavasta tilanteesta ja erityislasten määrän kasvusta.	Itä-Suomen aluehallintovirasto pyysi varhaiskasvatuksen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan liittyen tiedot päiväkotien henkilökunnasta 2.9.2024 tilanteen mukaisesti. Aluehallintovirasto mm. huomautti, että täydentävässä varhaiskasvatuksessa on poikettu varhaiskasvatuslaissa säädetystä päiväkodin henkilörakenteesta ja henkilöstön kelpoisuusehdoista. AVI huomautti myös, että Kuuttilassa on ollut liian vähän henkilökuntaa läsnä olleiden lasten määrään nähden. Mäntyharjun sivistyslautakunta on kokouksessaan 23.1.2025 todennut, että kunta korjaa esiin tulleet puutteet esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta kevään 2025 aikana siten, että henkilökokonaisuus saatetaan kelpoisuusehtojen mukaiseksi sekä kehittämällä ja tehostamalla työvuorosuunnittelua siten, että työntekijöiden määrä vastaa läsnä olevien lasten määrää ja suhdelukua ei ylitetä.

	Kunnanvaltuusto päätti 18.12.2023 § 49 hyväksyä 64 000 euron lisämäärärahan varhaiskasvatuksen henkilöstökustannuksiin mikä kertoo kunnan panoksesta varhaiskasvatukseen.	
Tarkastuslautakunta kysyy, onko pankkivaroista, arvopapereista ja vakuuksista vuonna 2023 laadittu tarkastuspöytäkirja käsitelty kunnanhallituksessa?	Tarkastus on toimitettu asianmukaisesti Kirsi Vekkelin ja Jouni Pekkosen toimesta 8.2.2023 ja 21.2.2024. Tarkastus 8.2.2023 on ollut kunnanhallituksen ilmoitusasioissa 13.2.2023. Tarkastus 21.2.2024 on ollut kunnanhallituksen ilmoitusasioissa 3.6.2024.	Tarkastuspöytäkirja 21.2.2024 on toimitettu tiedoksi tarkastuslautakunnalle.
Tarkastuslautakunta tiedustelee, millä tavoin kunnan hankkeiden tuloksia tullaan hyödyntämään?	Kunnanhallituksen vastaus on erillisenä selvityksenä.	
Tarkastuslautakunta tiedustelee, millä aikataululla kiinteistöluokituksen toimenpiteet aiotaan suorittaa ja mm. kiinteistöjen myynti?	Pertunmaan kunta, kiinteistöjen kolmiportainen salkutus on laadittu kiinteistöryhmän toimesta. Ryhmään kuuluvat Jari Liukkonen, Outi Virtanen ja Jouni Huusari, puheenjohtaja/sihteeri. Salkutusraportti käsiteltiin kunnanvaltuustossa 13.5.2024 § 18. Käytetyt luokat: I säilytettävät, tasoa ylläpidetään /parannetaan II säilytettävät, peruskorjausta vaativat kohteet III ei olennainen kunnan kannalta, voidaan myydä (tai purkukuntoinen) (5 lisämerkintä, jos kiinteistöllä on suojelumerkintä) Toistaiseksi ei ole toteutettu toimenpiteitä. Pertunmaan kunta liittyy 1.1.2025 Mäntyharjuun. Uuden Mäntyharjun kunnan kiinteistöstrategiaa valmistellaan ja kiinteistöjä tarkastellaan uuden kunnan kokonaisuudessa.	Kiinteistöluokituksen johdosta ei ole tehty toimenpiteitä v. 2024.
Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että Kisarannan kuntosalilaitteiden huolto ja korjaukset on asianmukaisesti hoidettu ja laitteet käyttäjilleen turvallisia. Tarkastuslautakunta pyytää myös selvittämään olisiko kuntosalin käytön laskutus mahdollista toteuttaa osalta vuotta tai käyttökertaperusteisesti?	Kunnanhallitus on samaa mieltä tarkastuslautakunnan kanssa. Kuntosali ja – laitteet ovat erittäin tärkeitä asukkaille. Kuntosalilaitteiden huoltoa ja korjausta on tehty olemassa olevien resurssien ja osaamisen puitteissa. Kuntosalin laskutusta ei ole mahdollista eikä järkevää hoitaa käyttökertaperusteisesti. Laskutuksen jakamisesta on mahdollista sopia. Kisarannan kuntosalin käyttömaksut ovat hyvin kohtuulliset. Liian pieniin osiin jaettu lasku ja laskutukseen työpanos aiheuttaa enemmän kuluja kuin itse maksu.	Kunnalla on sopimus Kisarannan kuntosalin laitteiden huollosta Gym Productions Finland Oy:n kanssa ns. "tuntisopimuksella". Vuonna 2023 huoltokustannukset kolmelta käyntikerältä olivat yhteensä 524,64 euroa, sis. ALV. Jostain syystä laitteiden huollossa on ollut puutteita niin, että kuntosalin käyttäjät ovat huoltaneet ja korjanneet laitteita itse.
Tarkastuslautakunta toteaa, että Tuovi Rinteen perintövarojen selvitystä vuodelta 2023 ei ole toimitettu valtuustolle.	Rinteen perintövarojen selvitys on ollut osana tilinpäätöstä vuodelta 2023. Liitteenä. Vuoden 2023 lopussa loppusaldo oli 1 745 500 euroa. Rinteen perintövarojen saamiset Pertunmaan kunnalta oli 271 385,40. Vuoden 2023 aikana Etelä-Savon metsänhoitoyhdistykselle maksettiin sopimuksen mukaisista metsien toimeksiannoista 26 064,83. Puukauppatulot olivat 297 381,65. Vuoden 2023 lopussa Rinteen perintövarojen pääomat yhteensä 2 019 269,17. Kunnanvaltuusto päätti 13.11.2023 § 40	Rinteen perintövaroista 13.2.2024 päivätty kirjanpitäjän laatima selvitys on toimitettu tarkastuslautakunnalle tiedoksi.

	Honkaniemen laiturin ja ruoppaus rahoitetaan Rinteen perintövaroista ja totesi, että kustannusarvio on noin 50 000 euroa. Toteutus 2024.	
--	--	--

Tarkastuslautakunta tiedustelee, millä tavoin kunnan hankkeiden tuloksia tullaan hyödyntämään?

Kunnanhallituksen vastaukset:

1. Kuortti – portti Pertunmaalle ja Etelä-Savoon – hanke 1.12.2021–30.10.2023

Hankkeen suunnitelmia laadittiin yhteistyössä ohjausryhmän, asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Hankkeen yksi keskeinen valmistelussa ollut asia oli aurinkosähköpuisto Kuortin teollisuusalueelle. Pertunmaan kunnasta riippumattomista tekijöistä asia on viivästynyt mm. TEM:n investointihakemuksen käsittely ja lopullinen kielteinen päätös kestivät kohtuuttoman pitkään.

Pertunmaan kunnan toiveesta alue on kaavoitettu aurinkosähköpuistoa varten. Suur-Savon Sähkö Oy ja Solarigo Oy ovat tehneet tärkeää ja merkittävää työtä hankkeen edistämiseksi. Tällä hetkellä Pertunmaan kunnan ja Solarigo Oy:n vuokrasopimus puiston rakentamiseksi on allekirjoitettu. TEM:n kielteinen investointipäätös pienentää puiston kokoa. Solarigo Oy on vakuuttanut, että puisto rakennetaan ja tarkoitus on aloittaa keväällä 2025.

Hankkeen muut suunnitelmat: 1. Kuortin sisääntulon maisemointi, 2. Veljespirtin kalamaja, 3. Kuortin kylätalon majoitustilat, 4. Koirametsä sekä markkinointimateriaali ovat pääosin valmiina. Toteutukseen on ollut mahdoton hakea rahoitusta omarahoitukseen tarvittavan resurssin puutteesta johtuen.

Kyseiset suunnitelmat toteutettiin Etelä-Savon maakuntaliiton AKKE-kehittämisrahalla.

Kunta haki Etelä-Savon ELY-keskukselta Kuortin liittymän maisemointiin ja turvallisuuteen liittyvää rahoitusta. Omarahoitusosuus oli Osuuskauppa Suur-Savolta. Hankeryhmä esitti hankkeen hyväksymistä. Seuraavat kaksi porrasta hylkäsivät sen. Kunta on ollut yhteydessä Pohjois-Savon ELY-keskukseen, josta on luvattu alustavasi selvittää Kuortin liittymän raivausta. Asia on kesken.

Mäntyharjun ja Pertunmaan kuntaliitoskeskusteluissa on ollut vahvasti mukana Kuortin alueen kehittäminen.

2. Kuortin kylätalon monitoimikeidas 24.2.2022–31.12.2023

Hankkeen avulla toteutettiin seuraavat kokeilut: kesäkahvila, taidenäyttelyt, pihan picnic-alue ja ulkoilualue sekä karavaanarit. Hanke sisälsi markkinointia. Hanketta toteutettiin yhdessä Kuortin kyläyhdistyksen, vapaaehtoisten ja taitelijoiden kanssa. Hankkeen avulla kylätalon sisätilat siivottiin ja maalattiin talkoovoimin. Kesän 2022 toimi kahvila Karannut lammas ja Pia Sundholmin taidenäyttely. Näyttelyn aikana oli auki myös kyläyhdistyksen rakentama museoluokka. Pihatiloja siistittiin talkoovoimin ja toteutettiin matkaparkki.com. Kesällä 2023 kylätalolla oli kolme taidenäyttelyä ja kesällä 2024 yksi taidenäyttely. Hankkeen rahoitus saatiin Päijänne-Leaderiltä. Kuortin kylätalon kehittämismahdollisuudet ovat hyvät ja kylätalo sijaitsee keskeisellä paikalla.

3. Tikkutollostu tuotteeksi - hanke on HAMA-rahoitteinen hanke (harvaan asuttujen maaseutualueiden). Hanke toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin kanssa 1.11.2022–30.9.2023.

Hankkeen avulla käytiin vuoropuhelu kuuden paikallisen pienyrittäjäryhmän kanssa: ruoka (leivonta, ruoanvalmistus), majoitus, käsityöt, metsästys, kalakylä, tuottajat (ruoka) ja liikunta & hyvinvointi. Hankkeen aikana toteutettiin tutustumiskäyntejä, järjestettiin lähiruokapäivä ja kartoitettiin ulkoilureitit, laavu-paikat, pyöräilyreitit, historialliset paikat ja erilaiset tilat.

Edellä mainittujen pohjalta syntyi visit.pertunmaa.fi ja outdooractivities-sovellukseen osio. Lisäksi Pertunmaan paperikartta, kuuteen kohteeseen ulkokartat, esitteet Pertunmaasta, historiapolusta, Vanha-Rantalan talomuseosta, Jokipellon traktori- ja maaseutumuseosta sekä postilaatikkoreippailukartta.

4. Jokitupa-projekti 1.11.2021–30.4.2022

Pertunmaan kuntaan rakennettiin eri toimijoiden yhteinen toimintamalli. Essote, TE-palvelut ja kuntakokeilu muodostavat yhteisen tekemisen ja moniammatillisen toteuttamisen toimintatavan. Erityisesti heikommassa työmarkkina-asemassa olevien, työttömyysuhan alaisten ja kaikkien työttömien aktivointia, työllisyyttä, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävät toimenpiteet pystytiin toteuttamaan huomattavasti paremmin ja tehokkaammin kuin aikaisemmin.

Jokitupa-projektin aikana otettiin käyttöön tyhjänä oleva kiinteistö Jokitupa. Aktiivisuutta ja työllisyyttä edistettiin lisäksi kokeiluilla Toimentuvalla, Kirkkotien tilassa, yhtenäiskoululla, Veljespirtillä, Kuortin kylätalolla, Vanha-Rantalan museossa, torikahvilassa ja erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Työtoiminnassa, palkkatuella, työharjoittelussa ja työkokeilussa olleet henkilöt pääsivät aitoihin ja mielekkäisiin työtehtäviin. Yhteinen toimintamalli toimii edelleen. Vain Essote on vaihtunut Eloisaksi. Jokituvan kuntouttava työtoiminta on ollut osallistujilleen merkittävä. Yhteisellä toimintamallilla on saatu ns. sakkolistaa tiputettua 26 henkilöstä 15:een. Eloisan säästötoimenpiteet tulevat todennäköisesti toteutumaan kuntouttavan työtoiminnan lopettamisella. Vaikea arvioida miten TE2024-uudistus, joka astuu voimaan 1.1.2025, tulee vaikuttamaan Pertunmaahan.

5. Veljespirtin miniekokylä – asumiskokeilu – hanke Pertunmaan Kuortissa 16.8.–30.9.2021

Yhteistyössä Citymaalaisten, paikallisten yrittäjien, yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa. Kyseessä oli kokeilu- ja kehittämishanke maaseudun palvelujen ja kylien kehittämiseen. Hankkeen kokonaistavoiteena oli kehittää yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa Veljespirtistä ekokyläkokonaisuus ja asumiskokeilu. Kokeilun tavoitteena oli markkinoida ja tehdä tunnetuksi Pertunmaata, vahvistaa yritystoimintaa, lisätä maaseutumatkailua ja viihteytystä. Kokeilu onnistui hyvin. Hankkeessa tehtiin aidosti yhdessä ja rakennettiin yhteisöllisyyttä. Pertunmaa sai näkyvyyttä. Päijänne-Leaderin avustuksella Veljespirtille saatiin pysyvästi kalusteita, saunan kiuas, sähkövalojen päivittäminen sisälle ja ulos sekä kuuma vesi.

6. Virtaa kirkonkylän vesistöihin 11.11.2020 –

Virtaa kirkonkylän vesistöihin – hanke sisältää suunnittelun ja toteutuksen Pieniveden Kaakonlahden, Pankajoen ja Pankalammen vesistöissä. Tavoitteena kirkonkylän vesistöjen monipuolisen käytön edistäminen ja hyvä tila. Hankkeessa on mukana Pertunmaan kunta (hakija), Pertun Osakaskunta, Pertunmaa valtuuskunta ja Pertun kyläyhdistys. Hankkeessa on toteutettu vesistöjen tutkimukset, markkinointi mökkiläisille ym. Hanke on toistaiseksi ”hyllyllä”. Pieniveden ruoppauskustannustarjoukset olivat erittäin korkeat eikä rahoitusta ollut löydettävissä.

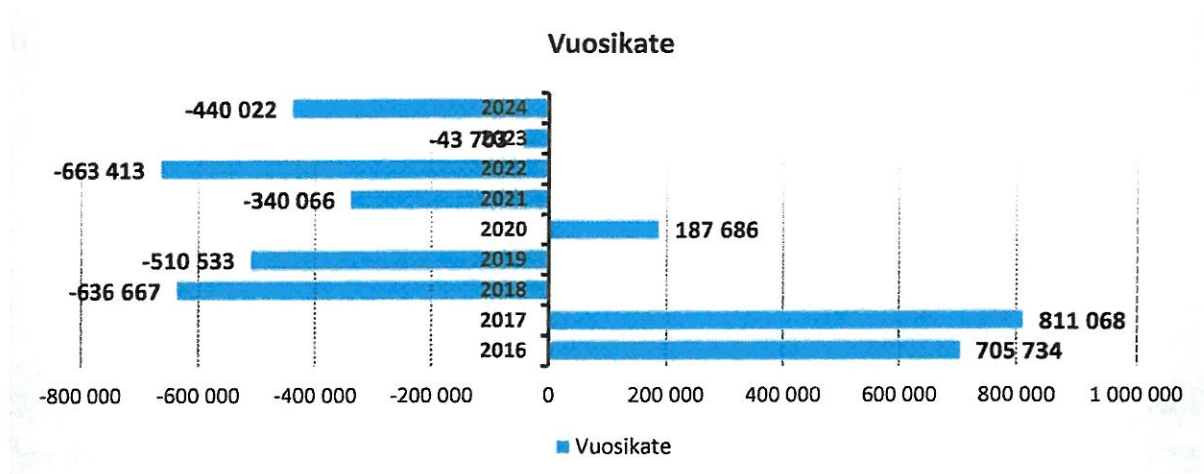
3 Kunnan talous

3.1. Kunnan talouden tunnuslukuja

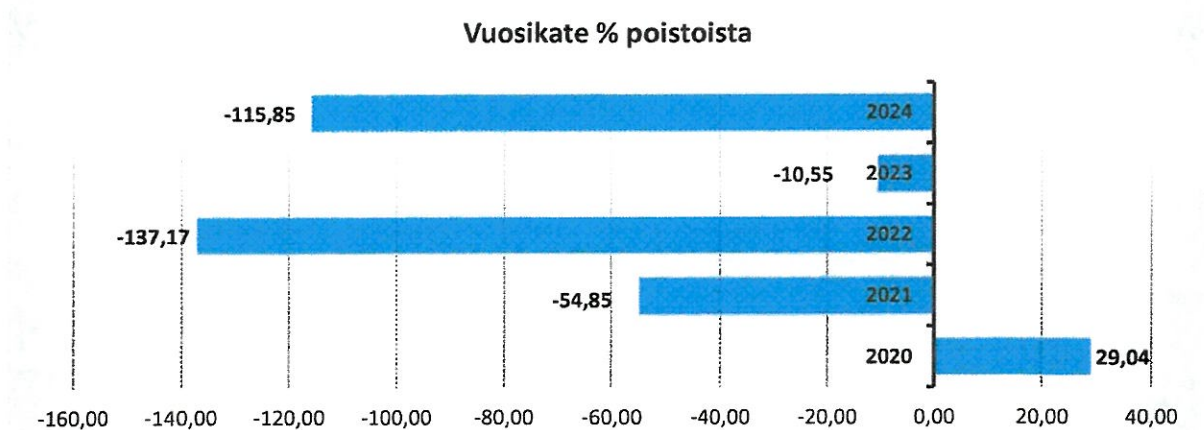
Pertunmaan kunnan tilinpäätös muodostui taas vuonna 2024 alijäämäiseksi 819.835,66 euroa. Alijäämän suuruus on ollut 1.349.686,07 euroa (2018), 1.201.982,14 euroa (2019) 458.651,20 euroa (2020), 959.951,77 euroa (2021) ja 420.926,97 euroa (2022).

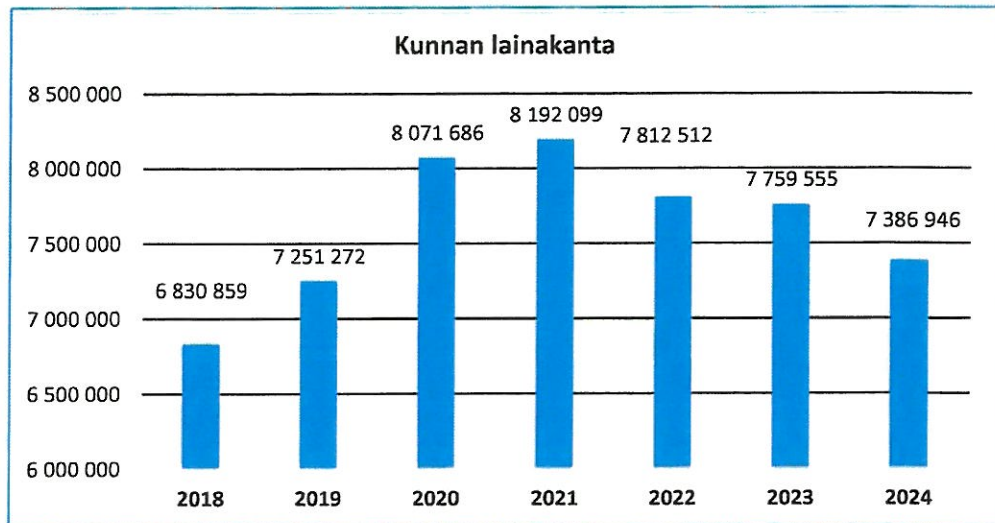
Vuoden 2023 tilinpäätös oli 515.617,80 euroa ylijäämäinen.
Taseessa on 31.12.2024 kattamatonta alijäämää 3.741.149,34 euroa.

Vuosikate oli -440.022,46 euroa. Vuosikate euroa/asukas -288,16.

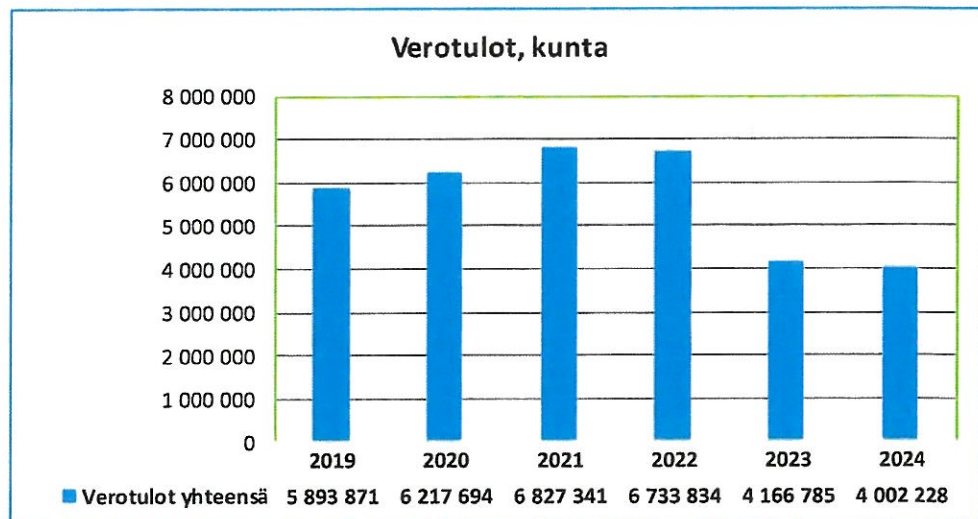
Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

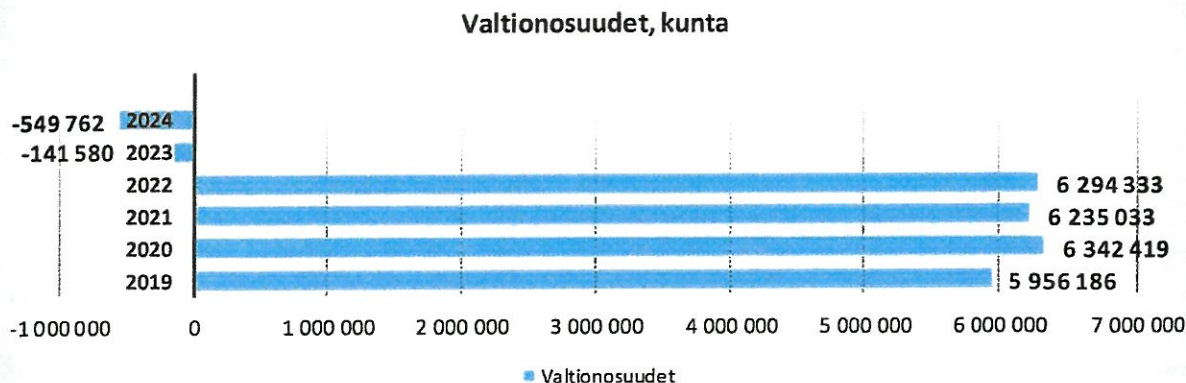

Kunnan lainakannan kehityssuunta on ollut laskeva. Pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty.

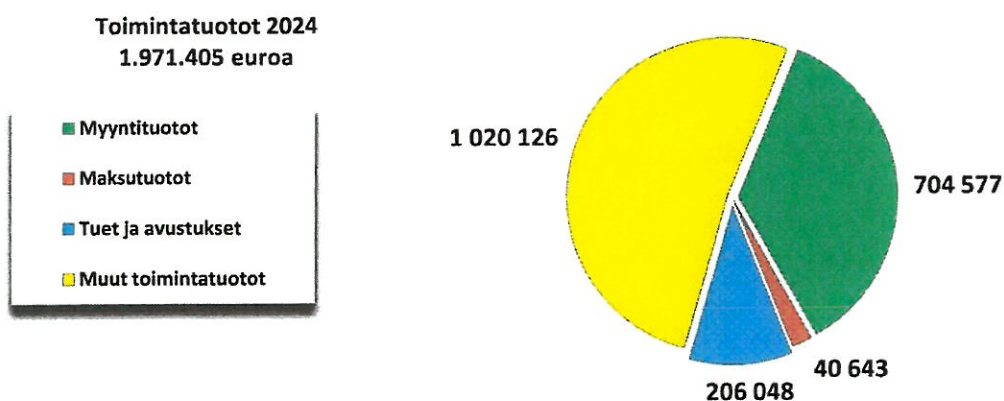
3.2. Verotulot, valionosuudet, toimintatuotot ja toimintakulut

Kunnan tuloveron vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 6,20 % ja osuus yhteisöveron tuotosta väheni 12,03 %. Kiinteistövero sen sijaan kertyi 7,18 % enemmän.

Kunnan rasitteena on ollut negatiivinen valtionosuus vuosina 2023–2024.

Valtionosuus oli negatiivinen kunnalle vuonna 2024. Tulopohja muodostuu verotuloista ja toimintatuotoista. Vuonna 2024 suurimmat toimintatuotot olivat:

Myyntituotot	2023	2024
- Jätevesi- ja vesimaksut	250.297	288.792
- Kiinteistöpalvelujen myyntitulot/sis.	147.817	140.397
- Myyntituotot kunnilta	27.770	82.122
- Muut myyntituotot	300.295	55.930
- (mm. puun myyntituotot ja liikuntapaikkojen käyttömaksut)		
- Kotikuntakorvaukset	34.212	53.589
- Myyntitulot valtiolta	3.095	24.612
(Kotoutumisohjelman mukaisten palvelujen järjestämiseen, Presidentinvaalien kuntakorvaus)		
- Jättemaksut	24.845	23.881

Tuet ja avustukset	2023	2024
- Tuet ja avustukset valtiolta	42.905	76.997
(mm. varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja esiopetuksen hankkeet, etsivän nuorisotyön avustus, EP-vaalien kuntakorvaus ja TE-uudistuksen muutosten kertakorvaus)		

- Palkkatuki	16.316	11.530
- Muut tuet ja avustukset	247.823	117.519
(mm. avustukset Vigmanin testamenttivaroista, työterveyshuollon Kela-korvaus)		

Maksutuotot

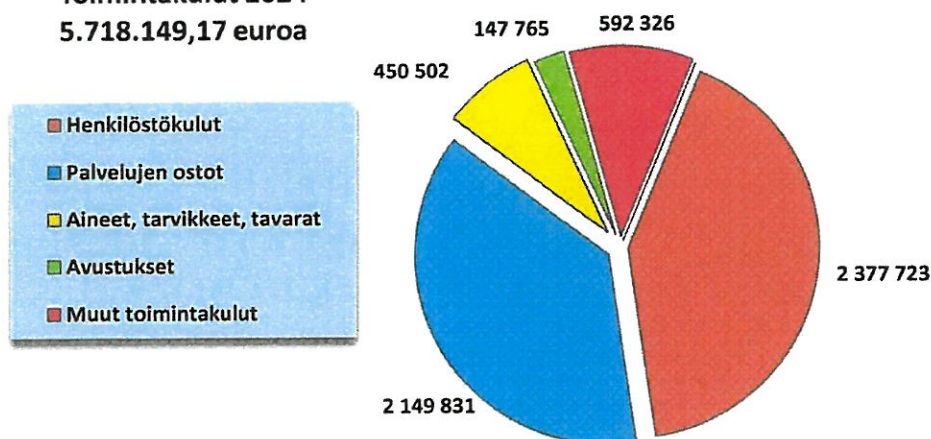
- Rakennusvalvontamaksut	35.255	36.721
--------------------------	--------	--------

Muut toimintatuotot

- Vuokratulot/sisäinen	519.590	534.931
- Rakennusten vuokratulot	420.913	446.432
(mm. teollisuustilat, Järvi-Suomen Palveluille ja Eloisalle vuokratut tilat, kokoustilojen vuokrat, Pertunmaa-talolta vuokratut tilat, Veljespirtin, Nuorisotalon, Kuortin kylätalon, torikahvion, torimökkien ja kirjaston tilojen vuokrat)		
- Asuntojen vuokratuotot	23.671	25.477
- Maa- ja vesialueiden vuokrat	7.781	11.600

Etelä-Savon hyvinvointialueelle (Eloisa) vuokrattujen tilojen (terveysasema, Jokitupa, Rinnehovi ja paloasema) vuokrat olivat yhteensä 233.666,65 euroa. Vuokriin ei sisälly sähkökulut vaan kunta on maksanut ne.

Toimintakulut 2024 5.718.149,17 euroa

Palvelujen ostot

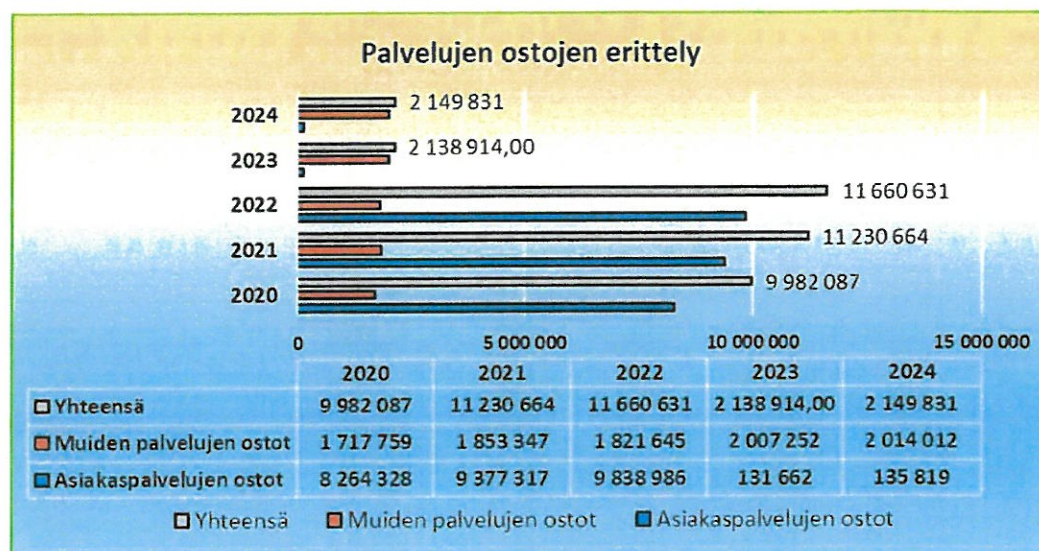
Asiakaspalvelujen ostot:

- Asiakaspalvelujen ostot kunnilta	2023	2024
	99.818	92.387
- Asiakaspalvelujen osto valtiolta	25.404	42.511

Muiden palvelujen ostot:

- Asiantuntijapalvelut	362.700	360.781
- Kuljetukset	356.250	350.438
- Majoitus- ja ravitsemispalvelut	200.289	204.162
- Rakennusten ja alueiden kunnossapito	206.756	176.071
- ICT-palvelut	176.142	167.706
- Kiinteistönhoitopalvelut/sis.	147.817	140.397
- Puhtaanapitopalvelut	106.400	133.293

- Jätevesimaksut/ulk.	115.182	128.446
- Muut yhteistoimintaosuudet	85.003	79.434
- Koneiden ja laitteiden kunnossapito	33.196	67.761
- Koulutus- ja kulttuuripalvelut	49.678	41.811
- Vakuutukset	37.677	36.507
- Sosiaali- ja terveystyöpalvelut (työterv.)	44.099	34.151

Aineet ja tarvikkeet	2023	2024
-Sähkö	295.052	196.030
- Lämmitys	109.869	110.276
- Toimisto- ja koulutarvikkeet	29.512	30.391
- Vesi	16.914	25.272
- Kirjallisuus	26.075	22.108
- Muu materiaali	20.173	22.682

Kunnalla on sopimus pörssisähkön käytöstä.

Avustukset		
- Työmarkkinatuen kuntaosuus	99.681	77.252
- Lasten kotihoidontuki	47.985	33.607
- Lasten kotihoidontuen kuntalisä	21.263	17.055

Lasten kotihoidontuen kuntalisä on vuosittain katettu Vigmanin testamenttivaroista.

4 Kuntien palvelutuotannon nettokustannuksia vuonna 2023

Lähde: Kuntaliitto

		Pertunmaa euroa/asukas	Alle 2.000 asuk- kaan kunnat, euroa/asukas
Nettokäyttökustannukset, yht.		2.727	3.428
Sivistystoimi			
	Varhaiskasvatus	499	498
	Esiopetus	115	93
	Perusopetus	1.229	1.370
	Muu opetustoiminta	43	28
	Liikunta ja ulkoilu	94	129
	Nuorisotoiminta	34	47
Kulttuuritoiminta			
	Kirjastotoiminta	115	131
	Museo- ja näyttelytoiminta	17	9
	Muu kulttuuritoiminta	11	15
	Taiteen perusopetus	2	7
Yhdyskuntapalvelut			
	Liikenneväylät	123	138
	Puistot ja yleiset alueet	5	30
	Rakennusvalvonta	25	27
	Yhdyskuntasuunnittelu	29	15
	Ympäristön suojele	11	20
	Jätehuolto	1	6
	Joukkoliikenne	13	18
	Vesihuolto	80	49
Elinkeinot ja työllisyys			
	Elinkeinoelämän edistäminen	62	110
	Työllisyyspalvelut	90	75
Muut tehtäväluokat		290	558

Tarkastuslautakunta toteaa, että verrattaessa palvelutuotannon nettokustannuksia muiden alle 2.000 asukkaan kuntien vastaaviin kustannuksiin Pertunmaan osalta kustannustaso on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Palvelutuotannon asukaskohtaiset kustannukset ovat monelta osin vertailukuntaryhmää edullisempia. Erityisen myönteistä on ollut perusopetuksen kustannuskehitys. Vesihuollon ja yhdyskuntasuunnittelun asukaskohtaiset kustannukset ovat puolet korkeampia kuin vertailuryhmässä. Muut tehtäväluokat-kohta sisältää yleishallinnon, tukipalvelut, ympäristöterveydenhuollon, lomituksen, kotouttamisen, vaalit ja muun toiminnan.

5 Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen v. 2024

Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa esitettävä selvitys tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KL 115 §).

Kunnanvaltuusto oli 13.12.2021 § 103 päättänyt talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2022–2023. Tasapainottamisohjelman merkittävin tavoite oli myydä 700 Suur-Savon Sähkö Oy:n osaketta hintaan 7.000 euroa/kpl (4,9 milj. euroa).

Tarkastuslautakunta toteaa, että talouden tasapainottaminen on ollut valtaosin Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeiden myynnin varassa. Myynti ei ole toteutunut suunnitelman mukaan. Myytyä on saatu 114 osaketta 7.000 euron kappalehintaan.

Kunnanvaltuusto päätti 28.10.2024 § 37 myydä kaikki jäljellä olevat 821 kappaletta Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeita Mäntyharjun kunnalle à 7.000 euroa. Kauppahinta olisi ollut 5.747.000 euroa, josta varainsiirtovero 1,5 % eli 86.205 €. Kaupan tarkoituksena oli turvata Pertunmaan kunnan maksuvalmius vuoden 2024 lopussa ja auttaa lainojen tarvittavissa uudelleen järjestelyissä ennen kuntaliitosta.

Osakekaupalla arvioitiin olevan yli 5 milj. euron positiivinen tulosvaikutus Pertunmaan vuoden 2024 tilinpäätökseen. Osakekauppa ei toteutunut, koska Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntojaosto ei pitänyt sitä antamassaan lausunnossa tarkoituksenmukaisena.

Talouden tasapainottamisohjelman 2022–2023 säästötoimenpiteitä, joiden kustannusvaikutus kohdistui myös vuoteen 2024:

1. Kulttuurin ostopalvelusopimuksen lopettaminen
2. Työmatkatuen lopettaminen
3. Yksityistieavustusten lopettaminen
4. Tilapäisten palkkasäästö
5. Latujen kunnostuksen uudelleenjärjestely

Liite 4. Pertunmaan kunnan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2022 – 2023

Kunnanvaltuuston päättämät omaisuuden myynnit:

Pertunmaan kunnan keskeinen päätös vuosien 2018–21 alijäämien kattamiseen on Suur-Savon sähkön osakkeiden myynti. Kunnanvaltuusto on päättänyt ensimmäisen kerran 200 osakkeen myynnistä 28.8.2020 § 27. Osakkeiden myynnin esteenä on ollut koko maakuntaa, ja erityisesti Mikkeliä, koskevat energiaratkaisut. Kunta on pidättäytynyt myymästä osakkeita.

Toisen kerran kunta on päättänyt lisätä Suur-Savon sähkön osakkeiden myyntiä 500 kappaleella kunnanvaltuuston päätöksellä 13.12.21 § 103.

Arvio päivän markkinahinnan mukaisesti on vähintään 7 000 euroa/per/osake, yhteensä 4,9 M€. Pertunmaan kunta toteuttaa myynnin vuoden 2022 aikana tai vaihtoehtoisesti muun omaisuuden kuten metsien myynnillä alijäämien kattamiseksi.

Kunnanvaltuuston 13.12.21 § 103 päättämät säästötoimenpiteet:

Säästötoimenpide:	Kokonaiskustannusvai- kut:	Kustannusvaikutus vuo- teen 2022:	Kustannusvaikutus vuo- teen 2023:
Ryhmäperhepäiväkot Kuuttila vaihtui 13.12.21 valtuuston ko- kouksessa muihin sääs- tötoimiin *)	48 500	20 000	28 500
Kulttuurin ostopalvelut Satumatkat Produkti- ons lopettaminen	31 000	-	31 000
Yt-neuvottelut	100 000	-	100 000
Vesilaitoksen uudel- leenjärjestely	57 000	57 000	-
Työmatkatuen lopetta- minen	20 000	7 000	13 000
Latujen kunnostuksen rytmitys ja viikonloppu- jen uudelleen järjestely	5 000	5 000	-
Yksityisteiden avustuk- sien lopettaminen	20 000	-	20 000
Tilapäisten palk- kasäästö	10 000	10 000	-
Oppikirjasäästö	5 000	5 000	-
Yhteensä säästöt	296 500	104 000	192 500

*) Alkuperäisessä talousarvioesityksessä vuodelle 2022–23 oli säästötoimenpiteenä Kuortin ryhmäperhepäiväkot Kuuttilan siirtäminen päiväkot Keimulan kirkonkylälle. Asiasta syntyi aktiivinen asukasliike, mikä sinänsä on myönteinen asia. Lisäksi kunnanvaltuustolle luovutettiin kokousta edeltävänä viikonloppuna kerätty 101 nimen adressi. Kunnanvaltuusto päätti kunnanjohtajan esityksestä lisäajasta kevääseen 2024 Kuuttilan ryhmäperhepäiväkodille.

Kunnanjohtaja teki vaihtoehtoisen esityksen Kuuttilan toiminnan kustannusten kattamiseksi: Kuuttilan toiminnan kulut 48 500 katetaan seuraavasti: kirjasto 10 000, nuorisoseurantalo kesäkäyttöön 5 000, kuljetukset 5 000, yleishallinto 10 000, Essoten vuokra- ja ruokapalvelutuotot nousu korvamerkitään Kuuttilaan 12 000 ja metsätuotoista korvamerkitään 6 500.

6 Investoinnit

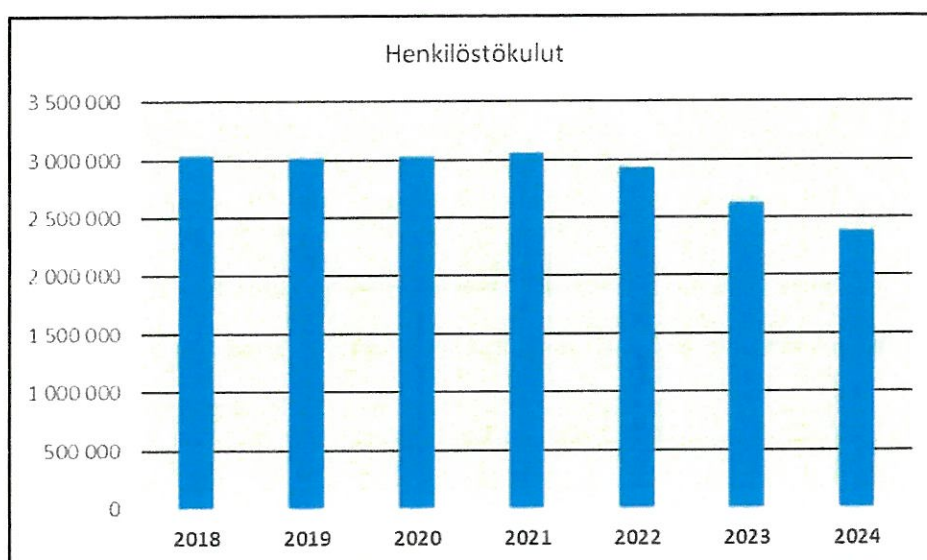
Kunnan taloustilanteesta johtuen investointimenoja oli vain 32.734,92 euroa. Keskenäisissä hankkeissa on 31.584,36 euroa Honkaniemen laiturin ja ruoppauksen osalta, joka suoritetaan loppuun vuoden 2025 aikana. Kustannukset katetaan Rinteen perintövaroista.

7 Henkilöstömenot

Henkilöstömenot kokonaisuudessaan ovat vähentyneet edellisestä vuodesta euroa (-9,20 %). Palkkojen ja palkkioiden osalta vähennys oli vuoteen 2023 verrattuna 52.340 euroa (-9,80 %). Suurin vähennys kohdistui sijaisten ja tilapäisten palkkoihin.

Vuoden 2023 palkkoihin sisältyy yleiskorotus 2,27 % 1.6.2024 lukien sekä paikalliset järjestely- ja kehittämisohjelmaerät 1,65–1,73 %.

Henkilöstömenot jakautuvat osastoittain: Sivistysosasto 70,12 %, hallinto-taluosasto 18,61 % ja tekninen osasto 11,27 %.

8 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Riskienhallinnan päämääränä on varmistaa organisaation tavoitteiden saavuttaminen, toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen. Riskien hallintaa toteutetaan käytännössä säännöllisesti toteutettavilla riskien arvioinneilla.

Riskit jaotellaan seuraavasti:

- Toiminnalliset riskit (esim. henkilöstön saatavuus, tietojärjestelmät, suhdannevaihtelut, lain-säädäntömuutokset)
- Rahoitusriskit (esim. korko-, valuutta-, likviditeetti- ja luottoriskit)
- Vahinkoriskit
- Oikeudenkäynnit ja riita-asiat

Tarkastuslautakunta toteaa, että viimeisin riskien kartoitus on edelleen vuodelta 2012. Kunnan sisäisen valvonnan ohjeen on valtuusto hyväksynyt 21.9.2009 § 51. Sisäisen valvonnan ohje kohta 2. Riskien hallinnan järjestäminen ”Riskienhallintakartoitus tehdään yhteistyössä alan asiantuntijapalveluita käyttäen tarpeen mukaan tai vähintään neljän vuoden välein.”

Kirjanpitolauslaskunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §). Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot:

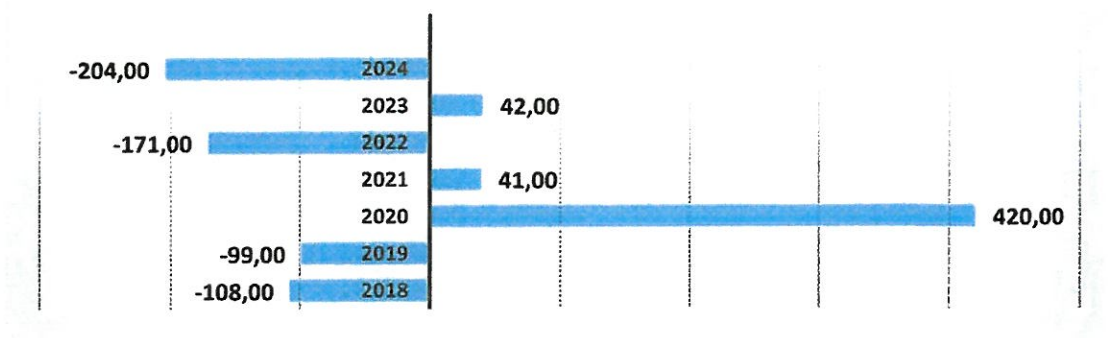
- Miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty
- Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella
- Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Toimintakertomuksessa on esitetty erinäisiä havaintoja eri toimintayksiköiden osalta ilman riskien jaottelua. Toimintakertomuksen selonteosta ei ilmene vastauksia kaikkiin edellä mainittuihin Kirjanpitolauslaskunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisiin seikkoihin.

9 Konserni

Kunnan konserniohje on päivitetty (Kvalt 19.12.2022 § 77).
Konsernin vuosikate oli -310.950,32 euroa (+66.927,96 euroa v. 2023).

Vuosikate/asukas (konserni)

Koy Pertunmetsälle ei ollut asetettu toiminnallisia tavoitteita eikä kunnanhallitus ole käsitellyt konserniohjausta. Konserniohjausta on toteutettu siten, että kunnanhallituksen jäsen toimii Pertunmetsän hallituksen puheenjohtajana. Asukkaiden edustajana hallituksessa toimiva on myös kunnanhallituksen jäsen. Kunnanjohtaja osallistuu myös Pertunmetsän hallituksen kokouksiin. Pertunmetsän hallitus oli asettanut tavoitteekseen vuodelle negatiivisen talouskierteen päättämisen, maksuvalmiuden parantamisen ja huoneistojen salkutuksen. Pertunmetsässä on aloitettu huoneistojen salkutus v. 2023. Kaikkien huoneistojen keittiö- ja kylpyhuonetilat on pisteytetty. Salkutusta on tarkoitus jatkaa kohteittain vuonna 2025.

Koy Pertunmetsässä on useita kohteita, joissa on lämmitysjärjestelmänä joko sähkö- tai öljylämmitys. Isännöitsijän mukaan kohteisiin ei ole tehty suunnitelmia tai laskelmia lämmitysjärjestelmien muuttamisesta eikä myöskään selvitetty ARA:lta mahdollisesti saatavia avustuksia.

Konsernin osalta voidaan todeta, että toimenpiteet talouden tervehdyttämiseksi ja maksuvalmiuden parantamiseksi on käynnistetty ja toimenpiteitä näiltä osin tultaneen tekemään vuoden 2025 aikana. Konsernin tilannetta on selvitetty Mäntyharjun kuntajohdolle.

10

Kuntastrategian toteutuminen sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntalain 37 § mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategia on laadittu vuosille 2019–2023. *Strategian tavoitteena on luoda edellytykset asukasluvun nousuun, joka antaa hyvät mahdollisuudet pysyä itsenäisenä hyvien palvelujen kuntana.* Kuntastrategiassa ei ole määritelty sen toteutumisen arviointia ja seurantaa.

Kuntastrategiaa ei ole päivitetty kuntaliitospäätöksen johdosta.

Tarkastuslautakunta toteaa edellisten vuosien tapaan, ettei strategian tavoite asukasluvun noususta ei toteutunut. Myös tavoite pysyä itsenäisenä hyvien palvelujen kuntana jäi toteutumatta.

Toiminnalliset tavoitteet ovat valtaosin toteutuneet. Toteumatta jääneitä tai keskeneräisiä toiminnallisia tavoitteita oli:

- *Varhaiskasvatuksen digi-hanke*, tavoitteena henkilöstön digiosaamisen vahvistaminen. Varhaiskasvatuksen haastavan tilanteen johdosta digistrategiaa on valmisteltu hitaasti.

Nuoriso ja kulttuuri:

- *Koulukonsertit ja nuorten kulttuuritapahtumat*

Ei toteutunut.

- *Kulttuuritoiminnan toteuttaminen yhteistyössä naapurikuntien kanssa.*

Yhteistyön viritys on käynnissä.

Hyvinvointi, osallisuus ja liikunta:

- *Ehkäisevä päihdetyö, koulussa ja nuorisotalolla toteutettavat projektit.*

Projektit eivät toteutuneet.

Hallinto- ja talousosasto ja kunnanhallitus:
-*Selvitetään ajanmukaisen laitteiden ja ohjelmistojen hankinnat.*
Kuntaliitospäätöksen johdosta ei toteutettu.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että teknisen toimen osalta ei ole esitetty lainkaan toiminnallisia tavoitteita.

11 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat kaikkien hallintokuntien osalta hyvin eikä merkittäviä ylityksiä tapahtunut. Toimintatuottojen kertymä oli 68.265 euroa talousarviovarausta suurempi ja toimintakulujen kertymä oli 174.090 euroa talousarviovarausta pienempi.

Keskusvaalilautakunta

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	9 760,80	-9 760,80
Toimintakulut	16 300	21 727,49	5 427,49

Tarkastuslautakunta

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	23 550	22 760,94	-789,06

Kunnanhallitus (Yleishallinto, keskitetysti hoidetut tehtävät, elinkeinotoimi)

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	54 700	107 439,15	-52 739,15
Toimintakulut	826 620	890 631,32	64 011,32

Taloushallinnon palvelujen myynnistä Mäntyharjun kunnalle kertyi myyntituloja 22.039 euroa.

Määrärahaylityksiä oli: ICT-palvelut 19.253 euroa palvelujen osto, Kunnanhallitus 17.620 euroa henkilöstökulut, Taloustoimi ja palkanlaskenta 14.453 euroa henkilöstökulut ja Yrityspalvelut 9.216 euroa palvelujen osto.

Maaseututoimi

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	15 000	22 166,65	7 166,65

Maaseutupalvelujen järjestämisvastuu on Mikkelin kaupungilla.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

-sisältää eläinlääkintähuollon ja ympäristöterveydenhuollon kustannukset

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	4 660,97	- 4 660,97
Toimintakulut	54 550	75 183,74	20 633,74

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	221 550	262 169,44	-40 619,44
Toimintakulut	3 175 170	3 095 462,64	-79 707,36

Varhaiskasvatukseen on myönnetty 47.000 euron lisämääräraha henkilöstömenoihin ja aineisiin ja tarvikkeisiin (Kvalt 28.10.2024 § 32).

Valtakunnallisesti perusopetuksen tuntijaon muutos ruotsin kielen opetuksen uusien määräysten osalta on toteutettu sisäisin tuntijärjestelyin niin, ettei muutoksesta aiheutunut lisäkustannuksia.

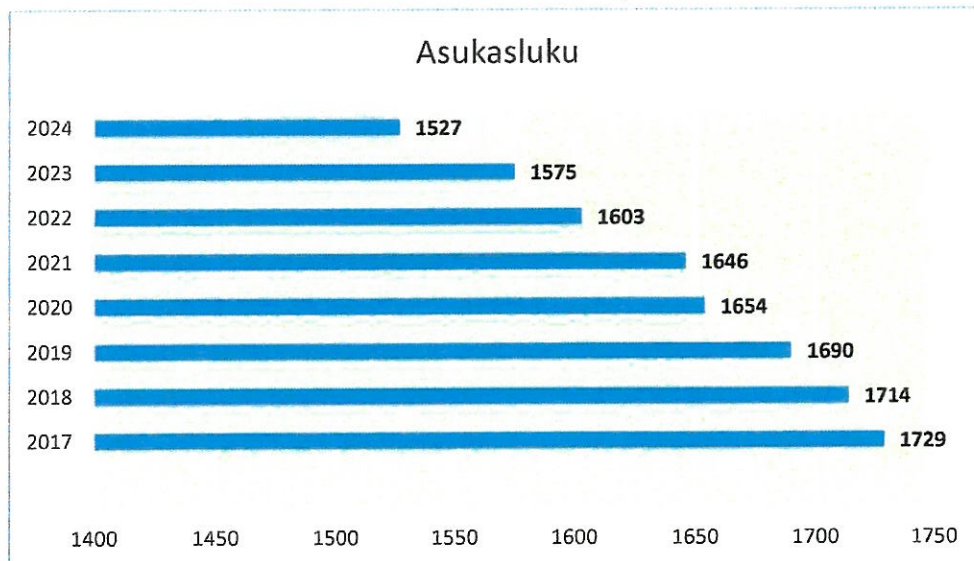
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on 14.3.2024 § 26 päättänyt, että päiväkodin johtaja ja sivistystoimenjohtaja-rehtori voivat suorittaa enintään 5.000 euron hankinnan toimialueensa osalta ilman hallintokunnan erillispäätöstä.

Tekninen lautakunta

	Talousarvio 2024	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 626 890	1 587 375,46	39 514,54
Toimintakulut	1 781 050	1 590 216,39	-190 833,61

12 Väestö

Pertunmaan asukasluvun kehitys on negatiivinen. Ajalla 1.1.–31.3.2024 väestön muutos on ollut -48 henkeä. Vuoden 2024 asukasluvun vähennys oli merkittävä edellisiin vuosiin verrattuna.

Asukasluku on vähentynyt vuosittain edelliseen vuoteen verrattuna:

2018	-15
2019	-24
2020	-36
2021	-8
2022	-43
2023	-28
2024	-48

Väestöstä oli alle 15-vuotiaita 9,0 %, 15–64-vuotiaita 49,9 % ja yli 64-vuotiaita 41,1 %.

Lähde: Tilastokeskus 2023

Tarkastuslautakunta pitää haasteellisena kunnan varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen tilannetta, jos syntyvyys jää pysyvästi vuoden 2024 tasolle, jolloin lapsia kuntaan syntyi vain kolme (3). Lapsia on syntynyt 12 (2023), 6 (2022), 7 (2021), 11 (2020) ja 9 (2019).

13 Työllisyys

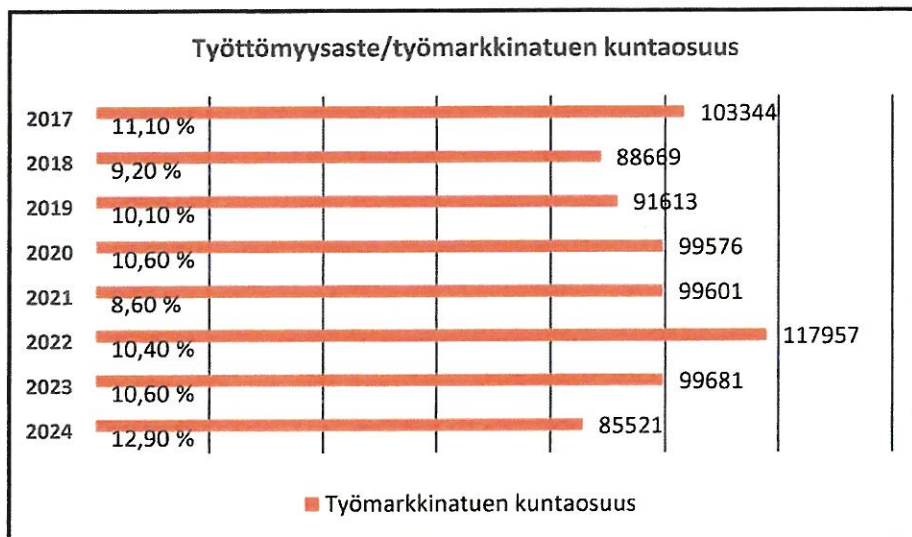
Työttömyysprosentti on vakiintunut 9-12 % tasolle ja työmarkkinatuen kuntaosuus 85.000-100.000 euron tasolle. Kunta työllisti kaksi pitkäaikaistyötöntä. Työsuhteen pituudet vaihtelivat 6-7,5 kk.

Työttömyysprosentti on ollut: 11,5 % (2017) 9,5 % (2018) 9,9 % (2019) 10,6 % (2020) 8,6 % (2021) 10,4 % (2022) 11,2 % (2023) ja 12,9 % (2024).

Kunta on maksanut Kelalle v. 2024 työmarkkinatuen kuntaosuutta 77.252,52 + 8.269,34 = 85.521,86 euroa *).

*) Mäntyharjun kunnan vuoden 2024 työmarkkinatuen kuntaosuuteen, X euroa, sisältyy Pertunmaan joulukuun osuus 8.269,34 euroa ja vastaavasti Pertunmaan osalta: Pertunmaan kunnan työmarkkinatuen kuntaosuudesta puuttuu 8.269,34 euroa, joka on laskutettu Mäntyharjun kunnalta.

TE-palvelut 2024 – uudistus tuli voimaan 1.1.2025 ja sen myötä TE-palvelut siirtyivät kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille. Pertunmaa kuuluu Mikkelin yhteistoiminta-alueeseen.

14 Henkilöstö

Kunnassa on laadittu erillinen henkilöstökertomus vuodelta 2024.

Kunnan henkilöstömäärän suunta on ollut laskeva ajalla 2017–2024. Henkilöstön määrä on vaihdellut 51–84 välillä. Henkilöstön määrä oli 31.12.2024 51 työntekijää/viranhaltijaa. Vähennystä henkilöstömäärässä oli kahdeksan edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 aikana palveluksesta erosi kolme vakinaista työntekijää/viranhaltijaa eläkkeelle jäämisen johdosta. Henkilöstön keski-ikä oli 50 v. 5 kk ja keskimääräinen palveluaika oli 12 v. 10 kk.

Naisia oli henkilöstöstä 80,4 % (koko maa 76 %). Kokoaikatyössä on työskennellyt 72,55 %. Henkilöstöstä oli vakinaisia 76,48 % (koko maa 72 %).

	Vuosi 2022		Vuosi 2023	
Toimiala	Naiset	Miehet	Naiset	Miehet
Kunnanhallitus	7	2	7	1
Sivistys- ja hyvinvointi-lautakunta	40	3	39	7
Tekninen lautakunta	6	5	1	4
Yhteensä	53	10	47	12

Määräaikaisten työntekijöiden osalta tapahtui vähennystä 10 työntekijää vuoteen 2023 verrattuna. Tähän oli vaikutusta sillä, että varhaiskasvatukseen saatiin rekrytoitua pitempiaikaisia sijaisia.

Terveysperusteisia poissaoloja oli 15,21 päivää henkilötyövuotta kohden (15,16 pv 2023).

Sairauslomapäivien määrässä, 715 tapahtui hienosta vähennystä (732 pv 2023).

Kunta on tukenut henkilöstön työssäkäyntiä osa-aikatyömahdollisuudella ja osasairauspäivära-hajärjestelyillä. Työaikavajetta on korvattu palkkatukityöllä ja osa-aikaisilla sijaisilla.

Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen. Kunta on tukenut henkilöstön omaehtoista ammatillista täydennyskoulutusta palkallisten lähiopetuspäivien muodossa.

Henkilöstölle suunnatun työhyvinvointikyselyn vastausprosentti oli 53,44 %. Työssä jaksamiseen vastasi 61,3 % jaksavansa hyvin, erittäin hyvin 3,2 %, toisaalta hyvin, toisaalta huonosti 32,3 % ja huonosti 3,23 %.

15 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunnilla on kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaisesti ” Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.” Myös kuntalain 37 §:ssä mukaisesti kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavan laisia tehtäviä:

- Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
 - Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
 - Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarvointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
 - Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
 - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
 - Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
 - Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan sekä tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
 - Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
 - Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin
- Lähde: Kuntaliitto*

Hyvinvointikertomus sisältää paljon tietoa erilaisilla indikaattoreilla mitattuna. Analysoitua tietoa on kunnan taloudesta ja elinvoimasta sekä väestötietoja ikäryhmittäin. Tietoa saadaan mm. kuntalaisten hyvinvoinnista ja elämänlaadusta, sairastavuudesta, taloudellisesta tilasta, palvelujen käytöstä ja turvallisuudesta. Pertunmaalla kuntalaisille suunnattu ensimmäinen hyvinvointikysely tehtiin vuonna 2021. Tulosten analysointi jäi keskeneräiseksi.

Hyvinvointikertomusta vuosilta 2021, 2022, 2023 ja 2024 ei ole laadittu eikä hyvinvointisuunnitelmaa päivitetty. Vuoden 2024 hyvinvointikertomus pitäisi olla koko valtuustokautta koskeva laaja hyvinvointikertomus.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ei ole yksin kunnan tai hyvinvointialueen tehtävä vaan myös järjestöjen, yhdistysten, seurakunnan ja kansalaisopiston rooli on merkittävä mm. liikunnan, kulttuurin ja erilaisen harrastustoiminnan järjestämisessä sekä yhteisöllisyyden luomisessa.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävänä on huolehtia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä kunnan eri sektoreiden, muiden toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa. Koordinaattorin tukena on usein monialainen työryhmä, joka edistää hyvinvointitavoitteiden sisällyttämistä kunnan strategiaan ja talouden suunnitteluun. Hyvinvointikoordinaattorin toimialaan kuuluu myös yhteistyössä eri tahojen kanssa: hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma. Pertunmaan kunnasta ei ole ollut palkattua hyvinvointikoordinaattoria, mutta hyvinvointisuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen laadinta on ollut mahdollista toteuttaa nykyisillä henkilöresursseilla. Kuntaan on nimetty hyvinvointityöryhmä, jonka jäseniä ovat osastopäälliköt ja esimiehet sekä toimikunnan sihteeri. Kunnanjohtaja toimii toimikunnan puheenjohtajana.

Vuoden 2023 alusta valtionosuuksiin tuli hyte-kertoimella laskettu lisäosa, jonka suuruus määräytyy osaksi kunnan panostuksesta kuntalaisten hyvinvointiin. Hyte-kerroin määrittää Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen THL:n valitsemien indikaattorin mukaan, joita vaihdellaan säännöllisin väliajoin. THL lähettää määräajoin kyselyt kunnan eri sektoreille: perusopetus, liikunta, kulttuuri sekä kuntajohto. Näistä muodostuu ns. TEAvisarin arviot kysytyistä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavista seikoista. <https://teaviisari.fi/>

Pertunmaan hyte-osuus (euroa/asukas) on ollut 7,3 (2019), 14,7 (2020) ja 15,7 (2021) 16,3 (2022) 14,0 (2023). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa saatiin vuonna 2023 22.200 euroa. (Lähde: Sotkanet). Vuodelta 2024 Pertunmaan kunta ei saanut hyte-kertoimella laskettua lisäosaa, koska kunnan valtionosuus oli negatiivinen. Etelä-Savon kunnat saivat v. 2024 yhteensä hyte-kertoimeen perustuvaa valtionosuutta 2.464.100 euroa. Mäntyharjun kunnan osuudet olivat 110.800 euroa (2023) ja 131.100 euroa (2024).

Alla olevat tiedot on koottu Etelä-Savon hyvinvointialueen alueellisen laajan hyvinvointikertomuksen 2023–2025 kuntatason indikaattoreista. Suluissa Etelä-Savon HVA:n luku.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista 16,7 (30,8)

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista 18,8 (25,3)

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 – 6-vuotiailla 17,9 (20,1)

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7 – 12-vuotiailla 25,0 (24,7)

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13 – 16-vuotiailla 33,3 (26,4)

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVEI-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky 71,4 (39,4)

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky 50,0 (42,28)
Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista 25,0 (21,5)
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista 15,6 (14,6)
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista 29,0 (35,9)
Tervehampaiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä 80 (64)
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista 84,8 (85,2)
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 -17 – vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä 3,1 (2,4)
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä 28,1 (25,7)
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista 28,1 (24,5)

Ikäihmiset

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä 261,5 (299,1)
Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä 1,1 (0,7)
Yksin asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä 47,2 (47,3)
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä 2,2 (3,5)

Kaikki ikäluokat

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 – 64-vuotiaista 4,6 (4,6)
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 – 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä 20,4 (17,8)
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta 132,3 (116,8)
Sairastavuusindeksi, ikävakioimaton 138,3 (119,6)
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu 110,8 (104,4)
Pertunmaan kunnan molemmat sairastavuusindeksit olivat Etelä-Savon kunnista korkeimmat..

Sairausryhmittäiset indeksit kuvaavat sairauksien yleisyyttä tarkasteltavassa ikäryhmässä suhteessa koko maan saman ikäisen väestön sairastavuuteen (koko maa = 100). Indeksin arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastavuus alueella on. Ikävakioitu indeksi kuvaa sitä osaa alueiden välisistä eroista, joka ei johdu ikärakenteiden erilaisuudesta. Ikävakioimaton indeksi puolestaan heijastaa paremmin alueen sairastavuustaakkaa ja esimerkiksi sen aiheuttamaa palvelujen tarvetta verrattuna koko maan tasoon.

16 Tarkastuslautakunnan tutustumiskäyntien kohteet

16.1 Tutustumiskäyntien huomioita

Tarkastuslautakunta tutustui kevään 2024 aikana seuraaviin kunnan omistamiin kiinteistöihin:

1. Kuortin kylätalo (entinen Kuortin koulu)
2. Ryhmäperhepäiväkotikuorttila
3. Koy Pertunmetsän asuntoihin tutustuminen Kuortissa:
-Iltala-Pitkälä (entinen kunnan vuokratilo 1-2)
4. Kuortin vanha jätevesilaitos
5. Sosiaali- ja terveysasema
6. Jokitupa
7. Pertunmaan nuorten tila (PNT)

Kuortin kylätaloon tutustuminen (entinen Kuortin koulu), pinta-ala 890 m²

Kylätalon tilat ovat suhteellisen hyvässä kunnossa. Kuortin kylätalolla on runsaasti tilaa erilais-
ten tilaisuuksien järjestämiseen ja hyvin varusteltu laitoskeittiötasoinen keittiö. Käyttö on ollut
kuitenkin vähäistä. Tarkastuslautakunnan arvioin mukaan kylätalon markkinointi kokous-, ym.
tilana ei ole ollut kovinkaan aktiivista. Kesäisin tiloissa on toiminut taidenäyttelyitä. Toiminta-
tuottoja saadaan kylätalolla sijaitsevista kahden asuinhuoneiston vuokrasta. Toimintatuotot
eivät riitä kattamaan talon ylläpitokuluja.

Ryhmäperhepäiväkotiki Kuuttilaan tutustuminen

Vuoden 2023 lopun tilanteen mukaan Kuuttilassa oli hoidossa 11 lasta. Lapset ovat iältään 2-4-
vuotiaita. Kuuttilassa toimii Pertunmaan vuorohoito. Hoidettavien lasten määrässä ei ollut odo-
tettavissa vähennystä v. 2024. Yhteistyö toimii hyvin päiväkotiki Keinulan kanssa. Kuuttilassa
työskentelee kolme vakinaista työntekijää. Todettiin, että lattiat ovat kylmät ja tiloissa on jon-
kinasteinen ilmanvaihto-/ilmastointiongelmia.

Kiinteistöosaakeyhtiö Pertunmetsän asuntoihin tutustuminen Kuortissa:

1. Iltala-Pitkälä (entinen kunnan vuokratalo 1-2)

Kiinteistön osalta ei ole tehty peruskorjausta sitten lautakunnan edellisen tutustumiskäynnin
vuonna 2018. Huoneisto johon tutustuttiin oli sisäpuolisilta osiltaan huonokuntoinen ja olisi vaa-
tinut suuremman peruskunnostuksen kuin pelkän pintaremontin.

2. Kuortinvatro

Tutustumiskohteen huoneisto oli siisti ja ajanmukaisesti peruskunnostettu. Pikku puutteita oli
pistorasioiden osalta.

Kuortin vanhaan jätevesilaitokseen tutustuminen

Katto on uusittu, mutta muuten rakennus on huonokuntoinen. Jätevesilaitos toimii nykyisin kiin-
teistöjen likakaivojen tyhjennyksessä kerätyn lietteen vastaanottopisteenä. Laitoksen hoito on
ulkoistettu Punavaara Oy:lle.

Sosiaali- ja terveysasemaan tutustuminen, pinta-ala 490 m²

Sote-asema ja Jokitupa on vuokrattu Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Suurin osa sote-aseman ti-
loista on käytössä osa-aikaisesti. Fysioterapialle oli valmisteilla tilat sote-asemalle siirtymistä var-
ten. Sote-asemalla on saatavissa ajanvarauksella perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon pal-
veluita. Tutustumiskäynnillä lautakunta sai kattavan selvityksen sote-asemalla järjestettävistä
palveluista ja tilojen käytöstä. Henkilökunnan mukaan rakennuksen tiloissa ei ollut merkittäviä
puutteita tai ongelmia. Vuoden 2026 alusta hyvinvointialueille vuokrattujen kiinteistöjen osalta
on mahdollisesti tulossa yhtiöittäminen.

Jokitupaan tutustuminen, pinta-ala 237 m²

Jokituvalla järjestettiin Eloisan kuntouttavaa työtoimintaa, jonka toteutuksesta vastasi osa-
aikainen ohjaaja. Ohjaaja oli paikalla ja esitteli tilat ja kertoi kuntouttavan työtoiminnan järjes-
telyistä. Tilan varustelu asettaa joitakin rajoituksia kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen
mm. puuntyöstön osalta, mutta muuten Jokituvan tilat soveltuvat toimintaan eikä merkittäviä
puutteita tai ongelmia henkilökunnan mukaan ole.

Pertunmaan nuorten tilaan (PNT) tutustuminen, pinta-ala 200 m²

Kansantalolla toimii nuorisotila (PNT). Tila on avoin kaikille nuorille, kuudesluokkalaisille ja sitä vanhemmille. PNT toimii nuorten kokoontumispaikkana, jossa on mahdollisuus osallistua erilaisiin toimintoihin tai tulla viettämään vapaa-aikaa ystävien kanssa. Kansantalo on rakennettu 1940-luvulla. Vaikka tilat ovat vanhat ja sokkeloiset nuoret viihtyvät tilassa. Nuoriso- ja etsivänuorisotyöntekijä toimii ohjaajana nuorten illoissa.

17 Tarkastuslautakunnan huomiot

17.1. Hallinto-taloussasto

Tarkastuslautakunta antoi tilintarkastajalle toimeksiannon selvittää kunnan tulostuspalvelusopimuksen uusiminen. Kunnan tulostuspalvelusopimus päättyi 14.10.2023. Kunta pyysi tarjouksen tulostimien toimittajilta. Tarjouksia saatiin kahdelta laitetoimittajalta. Uudet tulostimet asennettiin 13.12.2023. Tulostinten käyttövalmiuksissa oli niiden käyttöä merkittävästi haittaavia puutteita. Reklamaation seurauksena laskutus aloitettiin vasta 1.3.2024. Inhimillisen erehdyksen vuoksi vanhan laitetoimittajan ja kunnan välinen sopimus jatkui 14.10.2024 saakka, koska leasingsopimusta Pertunmaan kunnan ja rahoitusyhtiön kanssa ei ollut sanottu irti puolta vuotta ennen sopimuskauden päättymistä. Tästä aiheutui kunnalle 13.366 euroa ylimääräisiä leasing-vuokrakustannuksia. Tulostinten hankinnasta ei ole toimivaltaisen viranomaisen päätöstä vaan hankintapäätöksen oli tehnyt kunnan johtoryhmä.

Pertunmaan kunta on myynyt taloushallinnon palveluja Mäntyharjun kunnalle tuntiveloituslaskutuksella ajalla 1.3.–31.12.2024. Pertunmaan kunnan kirjanpitäjä on hoitanut tehtävät oman työnsä ohella. Tehtäviin on kuulunut myös kummankin kunnan tilinpäätöksen teko. Tehtävät aiheuttivat huomattavan määrän ylityötä, mutta talouden kannalta järjestelyllä säästettiin kiinteissä palkkauskuluissa.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että Nuorisotalolla 23.11.2024 järjestetystä ”Pertunmaan kunnan Itsenäisyysjuhla – maalaisten iloiset ja avoimet juhlat” ei ole kunnanhallituksen eikä viranhaltijan päätöstä.

17.2. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Henkilöstön rekrytointi varhaiskasvatuksessa on ollut edelleen haastavaa. Päiväkodin johtajan sijaisuuteen ja lastentarhanopettajan sijaisuuteen ei ole ollut hakijoita. Tehtävät on hoidettu sisäisin järjestelyin. Kuutilan ryhmäperhepäivähoitaja-lähihoitaja on toiminut kesäkuusta 2023 lähtien päiväkodin johtajan sijaisena. Järjestely on tältä osin ollut toimiva.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt varhaiskasvatuksen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan liittyen tiedot päiväkotien henkilökunnasta. AVI on huomauttanut, että ryhmäperhepäiväkotia Kuutilassa on ollut liian vähän henkilökuntaa läsnä olleiden lasten määrään nähden.

Lisäksi esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa ei ole laadittu lasten varhaiskasvatussuunnitelmaa. Täydentävässä varhaiskasvatuksessa on poikettu varhaiskasvatuslaissa säädetyistä päiväkodin henkilörakenteesta ja henkilöstön kelpoisuusehdoista. Mäntyharjun sivistyslautakunta on kokouksessaan 23.1.2025 päättänyt toimenpiteistä, joilla korjataan esiin tulleet puutteet molemmissa yksiköissään keväen 2025 aikana. Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan AVI:n esille tuomiin puutteisiin on saatu korjauksia.

Pertunmaalla on toiminut varhaiskasvatuksen kehittämistyöryhmä, jossa on ollut edustus lasten vanhemmista, varhaiskasvatuksen työntekijöistä ja sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsenistä. Työryhmän hyödyiksi on todettu yhteistyön tiivistymisen ja näkemysten laajentumisen sekä luottamuksen lisääntyminen varhaiskasvatuksen eri osapuolien välillä. Keinulan ja Kuuttilan käytännöt ovat yhtenäistyneet. Työryhmä on koonnut Tervetuloa Pertunmaan päivähoitoon – infopakettin. Tarkastuslautakunta pitää edellä mainitun kaltaista eri osapuolten vuoropuhelua tärkeänä.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että varhaiskasvatukselle on laadittu Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma ja yhtenäiskoulun henkilöstölle, oppilaille ja huoltajille on tehty kyselytutkimus ”Kiusaamisen vastaisten menetelmien arviointi”.

Mäntyharjun koulukuljetusten muutosten johdosta ja Pertunmaalla ajankohtaiseksi tulleiden koulukuljetusten kilpailutus tehdään lukuvuodeksi 2025–2026. Kaikki koulukuljetukset kilpailutetaan siten, että sopimukset tulevat voimaan elokuussa 2026. Koulukuljetusten kesto aika päivässä odotuksineen on alle 12-vuotiailla enintään 2,5 tuntia ja yli 13-vuotiailla 3 tuntia. Tarkastuslautakunta toivoo, että koulukuljetuksia koskevat säännökset ja menettelytavat saadaan yhtenäistettyä.

Vapaa-aikatoimessa on työskennellyt määräaikainen nuoriso- ja etsivänuorisotyöntekijä sekä sivutoiminen liikuntaryhmien ohjaaja. Vapaa-aika- ja kulttuuritoimessa on toteutettu talouden tasapainottamisohjelman mukaiset säästötoimenpiteet. Pertunmaan kunta on myynyt liikuntaneuvojan palvelut Mäntyharjun kunnalle ajalla 1.8.–31.12.2024. Liikuntaneuvoja on toiminut päätoimisesti Mäntyharjussa. Liikuntaneuvojan palkkauskuluihin on osoitettu varat kunnan saaman testamentin varoista. Pertunmaan kunta on myynyt etsivän nuorisotyöntekijän palvelua Hirvensalmen kunnalle ajalla 1.10.–31.12.2024. Työajan osuus on ollut 0,2 henkilötyövuotta. Tarkastuslautakunta toteaa vapaa-aika- ja kulttuuritoimen toimineen henkilöstön että rahoituksen osalta minimiresurssein.

17.3. Tekninen lautakunta

Kunnanvaltuusto on 13.5.2024 § 18 hyväksynyt kiinteistöluokituksen. Salkutuksen osalta ei ole tehty toimenpiteitä.

Kaavoituksen osalta vireillä on ollut Kuortin teollisuusalueen muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnos. Suunnittelukohteena on ollut Kuortin teollisuusalue. Kaavoituksella on pyritty varmistamaan tonttitarjontaa tulevaisuuden tarpeita varten. Solarigo Oy on tehnyt rakentamispäätöksen Kuorttiin suunnitellusta aurinkovoimalasta ja vuokrannut kunnalta 14 hehtaarin alueen hanketta varten. Tarkastuslautakunta toteaa myönteisenä kehityksenä aurinkovoimalahankkeen etenemisen sekä energiavarastohankkeen.

Rantaosayleiskaavan muutos on valmistunut ja hyväksytty teknisessä lautakunnassa ja kunnanhallituksessa. Rantaosayleiskaava on laadittu vuonna 2006 ja kaavamuutoksen tavoitteena on kaavan päivittämien ja korjaaminen.

Tekninen lautakunta on 26.4.2022 päättänyt siirtymisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen 27.4.2025 alkaen. Päätös koskee loppujätteitä (sekajäte) ja asumisessa syntyviä lietteitä. Kuljetukset järjestää Kymenlaakson Jäte Oy, jolle kunta on siirtänyt jätehuollon palvelutehtävät.

Aluekeräyspisteet poistetaan kun kiinteistökohtainen jätteenkeräys käynnistyy. Kiinteistökohtainen jätteenkeräys koskee sekä vakituksia että vapaa-ajan asuntoja. Uudistuksen johdosta em. asuinkiinteistöille tuli hankkia oma tai naapurin kanssa yhteinen loppujäteastia ja sopia Kymenlaakson Jätteen kanssa tyhjennysväleistä. Uudistus aiheutti erittäin vilkasta keskustelua ja mielenpitoa vaihtoa sosiaalisen median alustoilla ja Kymenlaakson Jäte Oy:n järjestämissä kahdessa asukastilaisuudessa. Epätietoisuutta muutoksista ja säännöksistä oli etenkin vapaa-ajan asukkaiden keskuudessa. Jostain syystä jäteyhtiön tiedotteet ja infopaketti verkkosivuilla ei ollut tavoittanut kaikkia kiinteistöjen omistajia. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan jätteenkeräyksen muutoksista tiedottaminen ei onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla.

Kisarannan kuntosalin laitteiden huollon ja korjauksen osalta on ollut usean vuoden ajan puutteita. Kunnalla kuntosalin laitteiden huollosta on ostopalvelusopimus Gym Productions Finland Oy:n kanssa. Laitteiden huolto ja korjaus eivät käyttäjien mielestä edelleenkään toimi ja he tekevät huoltotoimenpiteitä edelleen itse. Teknisen johtajan tietoon ei ole tullut kuntosalilaitteissa olevia korjaustarpeita. Tarkastuslautakunta katsoo, että kunnan tulee selvittää kuntosalin käyttäjien ja huoltoyhtiön kanssa laitteiden huolto- ja korjaustilanne. Kuntosalin käyttäjien oimomisesta laitteiden korjaamisesta voi aiheutua ongelmia mm. vastuukysymyksissä. Kuntosalin käyttäjissä on paljon eri-ikäisiä kuntalaisia ja se on tärkeä osa heidän liikuntaharrastustaan, siksi tarkastuslautakunta katsoo, että vanhentuneet ja vialliset kuntosalilaitteet tulee uusia ja niiden hankintaan on mahdollista hakea rahoitusta testamenttivaroista.

17.4. Muut huomiot

Vuokra-asuntotilanne

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota tyhjiin vuokra-asuntojen suureen määrään ja siitä aiheutuviin talousongelmiin yhteisöissä.

Kunnan tytäryhtiö Kiinteistö Oy Pertunmetsällä on hallinnassa 20 rivitaloa, joissa on 103 vuokrattavaa asuinhuoneistoa, joista oli tyhjiä 21 kpl (4/2025). Käyttöaste on ollut 79,6 % (12/2024) ja 73 % (4/2025). Yhtiö on korottanut vuokria 2-5 % (2023), 1-4 % (2024) ja 0-4 % (2025).

Vuokrataso on ollut 6,71–10,33 euroa vuonna 2024 ja 6,98 – 10,33 euroa vuonna 2025.

Asumiskustannuksiin vaikuttaa myös sähkön hinta.

Koy Pertunmetsään yhtiöitettyihin, 1970 - 1980-luvulla rakennettuihin kunnan vuokratiloihin ei ole tehty tarpeellisia peruskorjauksia. Tämä on tullut esille tarkastuslautakunnan asuntoihin tekemillä tutustumiskäynneillä. Korjausvelka kasvaa koko ajan myös uudempien vuokra-asuntojen osalta. Koy Pertunmetsän asuntojen osalta on tehty kiinteistöluokitus 2023.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kuntaan saadaan lisää yritystoimintaa ja työpaikkoja, mutta tärkeää on saada mahdolliset muualta tulevat työntekijät myös muuttamaan asumaan paikkakunnalle. Tarjolla pitäisi olla ajanmukaisia vuokra-asuntoja kilpailukykyisillä vuokratannuksilla.

Pertunmaalla on tyhjiä vuokra-asuntoja myös Pertunmaan Tukikoti ry:llä. Yhdistyksellä on vapaana 2019 osaksi perintövaroilla rakennetussa rivitalo Leppälässä esteettömiä asuntoja (käyttöaste 58 %) sekä myös muita vuokrattavia rivitaloasuntoja (käyttöaste 65 %). Vuokria on korotettu 3 % (2023), 3 % (2024) ja 2 % (2025). Vuokrataso vaihtelee 11,51–13,63 €/m² sisältäen sähkön, lämmityksen ja veden. Tukikotialueella asuu pääasiassa ikäihmisiä ja siellä toimii kehitysvammaisten perhekoti. Toiseen perhekotiin, Honkalaan ei ole saatu yrittäjää. Eloisa irtisanoi Leppälästä vuokraamansa kotihoidon toimitilat 1.6.2025 lukien. Tukikotialueeseen liittyy kiinteästi myös Eloisan palveluasumisyksikkö Rinnehovi.

Heikkoon taloudelliseen tilanteeseen joutuneen Pertunmaan Tukikoti ry:n maksuvalmiuden varmistamiseksi kunta joutuneen myöntämään yhdistykselle avustusta perintövaroista. Kunta kilpailutti v. 2021 Koy Pertunmetsän isännöinnin yhdessä Tukikoti ry:n kanssa ja isännöitsijä valittiin Kuntaisännöinti Oy.

Terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuus

Terveys- ja sosiaalipalvelujen osalta kunta ei ole järjestämisvastuussa, mutta hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan merkittävä tehtävä ja siitä syystä tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa Pertunmaan alueen terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuudesta.

Etelä-Savon hyvinvointialueen säästötoimenpiteet supistavat terveysaseman toimintaa siten, että palveluja saa vain ajanvarauksella. Pertunmaan alueen väestö on vanhusvoittoista ja väestön sairastavuus on sairastavuusindekseillä mitattuna maakunnan korkeinta. Pertunmaan alueelta on myös pitkät etäisyydet päivystys-, lääkäri- ja sairaanhoitopalveluihin Mikkeliin, jonne kulkeminen on hankalaa julkisen liikenteen vähäisyyden johdosta. Tarkastuslautakunta katsoo, että uusi Mäntyharjun kunta Etelä-Savon suurimpana maalaiskuntana tarvitsee paikallisesti saatavissa olevat terveyspalvelut, myös lääkäripalvelut.

Toimivien terveyspalvelujen lisäksi kunnan vetovoimaisuuden kannalta tärkeitä ovat sivistystoimen palvelut. Pertunmaalla nämä palvelut ovat olleet hyvin kuntalaisten saatavissa: yhtenäiskoulu, päiväkotit, ryhmäperhepäiväkotit ja monipuoliset liikuntapalvelut.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja koordinointi

Tarkastuslautakunta on edellisessä arviointikertomuksessaan kiinnittänyt huomiota Pertunmaan kunnalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta puuttuviin hyvinvointisuunnitelmiin ja hyvinvointikertomuksiin. Tarkastuslautakunta ilmaisee edelleen kantanaan, että kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarvitsee suunnitelmallisuutta, tavoitteellisuutta ja koordinoitua ulkopuolisten toimijoiden suuntaan. Hyte-palveluissa rajapintaa on etenkin Etelä-Savon hyvinvointialueen kanssa.

TE-palvelujen uudistus

1.1.2025 voimaan tullut TE-palvelut 2024 uudistus tulee lisäämään kuntien kustannuksia tuntuvasti. Tämä johtuu rahoitusmallista, jossa Kela perii kunnilta työttömyysetuuksien kuntaosuutta jo sadan työttömyyspäivän jälkeen. Aikaisemmin kuntaosuutta perittiin vasta 300 työttömyyspäivän jälkeen ja maksuosuutta perittiin vain työmarkkinatuesta. Uudessa rahoitusmallissa maksua peritään myös peruspäivärahasta ja ansiopäivärahasta. 700 työttömyyspäivän jälkeen kuntien osuus kustannuksista on jo 50 prosenttia. Maksuosuuteen ei enää vaikuta työttömän osallistuminen työpajatoimintaan tai kuntouttavaan työtoimintaan.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä Mäntyharjun kunnan panostusta elinkeinojen kehittämiseen ja työllisyyden hoitoon mm. palkkaamalla päätoimiset viranhaltijat tehtäviä hoitamaan.

18 Kuntaliitos

Pertunmaan kunnan vuotta 2024 sävytti edellisten vuosien tapaan talousvaikeudet, joita pahensi vuodesta 2023 maksettavaksi tullut negatiivinen valtionosuus, joka oli vuonna 2024 -549.762 euroa. Pertunmaan kunta joutui lokakuussa 2024 toisen kerran arviointimenettelyn piiriin. Arviointimenettelyn seurauksena todettiin, ettei Pertunmaan kunnalla ole taloudellisia edellytyksiä lakisääteisten palvelujen järjestämiseen kuntalaisille.

Kuntajakoselvityksen käynnistäminen sekä kuntaliitosneuvottelut Mäntyharjun kunnan kanssa merkitsivät itsenäisen Pertunmaan kunnan loppua. Selvittelyt ja neuvottelut käytiin valtiovainministeriön määräämän nopean aikataulun mukaan kuntajakoselvittäjäksi nimetyn Eero Laesterän johdolla.

Pertunmaan ja Mäntyharjun kuntien välinen kuntaliitosselvitys tehtiin ja kunnanvaltuustot päättivät 13.5.2024 kuntaliitoksesta, joka astui voimaan 1.1.2025. Valtioneuvosto vahvisti kuntaliitoksen 6.6.2024. Pertunmaan kunnan vakinainen henkilöstö siirtyi Mäntyharjun kunnan palvelukseen ns. vanhoina työntekijöinä.

Tammikuussa 2025 yhdistymishallitus päätti aloittaa yhteistoimintaneuvottelut taloudellisten, tuotannollisten ja toiminnallisten syiden johdosta. Yhteistoimintaneuvottelujen kokonaissäästö-tavoitteeksi vahvistettiin 1.000.000 euroa.

Kuntien välille laadittu yhdistymissopimus on voimassa kaksi vuotta.

19 Kunnanhallitukselta pyydettävät lausunnot huomioihin

Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitukselta lausuntoa alla oleviin kehystettyihin huomioihin:

Mäntyharjussa on terveyskeskuslääkäripalvelujen saatavuus ollut heikkoa.

Tarkastuslautakunta esittää toiveenaan, että kunnanhallitus olisi aktiivinen Eloisan viranhaltija-johdon ja luottamushenkilöiden suuntaan lääkäripalvelun saatavuuden parantamiseksi. Tarkastuslautakunta esittää selvitettäväksi, olisiko asunnon lisäksi muita etuisuuksia tarjottavissa lääkäreille.

Pertuntori on merkittävä tekijä alueen yhteisöllisyyden edistäjänä ja paikallisten asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden kohtaamispaikkana. Torilauantait tarjoavat myös paikallisille yhdistyksille ja seuroille mahdollisuuden esitellä toimintaansa ja hankkia toimintaansa varoja mm. kahvila-myynnillä.

Tarkastuslautakunta tiedustelee, aikooko kunta jatkaa toritoimintaa nykyisellä konseptilla eli että myyntipaikat säilyvät maksuttomina ja kunta huolehtii torivalvojan palkkaamisesta.

Erittäin vilkkaasti asioidun Kuortin ABC-aseman ympäristöön on vuosien varrella avattu useita erilaisia liikkeitä. Haasteena on, että ABC:ltä poistuvat asiakkaat eivät useinkaan suuntaa näihin tien toisella puolella sijaitseviin yrityksiin.

Tarkastuslautakunta esittää selvitettäväksi olisiko ABC-aseman vastakkaisella puolella sijaitsevien yritysten saavutettavuutta parannettavissa liikennejärjestelyillä niin, että ABC:n ulosmenoliikenne kulkisi jonkinlaisella kiertoliittymällä näiden yritysten kautta.

Vuonna 2008 valmistunut Pertunmaan yhtenäiskoulu tarjoaa ajanmukaisen oppimisympäristön 1-9 lk:n oppilaille. Koululla on vakiintunut ja ammattitaitoinen opettajakunta sekä koulunkäynninohjaajat. Oppilaiden koulumatkojen pituudet kuljetustenkin osalta ovat kohtuulliset. Kuntien yhdistymissopimuksessa on sovittu: "Pertunmaan kunnan nykyinen yläkoulu siirtyy Mäntyharjun yhtenäiskouluun aikaisintaan elokuussa 2026".

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yläkouluopetus säilyy Pertunmaan yhtenäiskoulussa jatkossakin. Lautakunta toivoo, että mahdollista siirtoasiaa käsiteltäessä otetaan huomioon laaja-alaisesti opetukseen liittyvät seikat eikä pelkästään oppilasmäärää. Huomiota pitäisi kiinnittää mm. käytettävissä oleviin opetustiloihin, koulukuljetusten kestoaikoihin ja kuljetuskustannuksiin.

Lopuksi:

Tarkastuslautakunta lausuu kiitokset hyvästä yhteistyöstä kaikille lautakunnan kokouksissa kuultavana olleille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille sekä tutustumiskohteissa niitä esitelleille työntekijöille.

Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle ja allekirjoitukset

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2024 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja toivoo, että siinä mainitut asia tulevat huomioiduiksi. Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitukselta lausunnot 31.10.2025 mennessä huomioihin, jotka on esitetty kehystettynä arviointikertomuksen lopussa kohdassa 19.

Tarkastuslautakunta kiittää tilintarkastajaa ja tarkastajaa hyvästä yhteistyöstä.

Tilintarkastajan tarkastuskertomukseen viitaten tarkastuslautakunta katsoo, että Pertunmaan kunnan taloutta on hoidettu valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy vuoden 2024 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilintarkastajan lausunnon mukaisesti.

Pertunmaa 23.5.2025

Pertunmaan kunnan tarkastuslautakunta

Raيلي Toivonen
puheenjohtaja

Markku Pöyry
varapuheenjohtaja

Outi Kangasniemi-Lehrbäck
jäsen

Jouko Lehtonen
jäsen

Aaro Nevala
jäsen